

Takhasos

Monthly-174-175

نظامه تخصصی

شماره ۱۷۴ / دور سوم دلو / حوت ۱۴۰۱ خورشیدی
معطایق با فیروزی / مارچ ۲۰۲۳ میلادی

شماره ۱۷۴ / ۱۷۵ دور سوم دلو / حوت ۱۴۰۱ خورشیدی
مطابق با فیروزی / مارچ - ۲۰۲۳ میلادی

Digitized by srujanika@gmail.com

مہنامہ مخصوص

مسجد جامع بزرگ هرات در اکتشاف ناهمگون

ترکمنستان خواهان افزایش صادرات ستگ مرمر هرات به آن کشور است

کارگاه آموزشی:
نقش رسانه ها در پیشبرد سیاست
خارجی افغانستان ۲۰۰۱-۲۰۲۱

سال نو فرصت‌ها و چالش برای افغانستان

با استقرار نظام امارت اسلامی در افغانستان دگوگونی‌های شگرفی بوجود آمده که فرصت‌ها و چالش‌های جدید را پیش روی مسوولین نظام و مردم قرار داده است.

با سقوط جمهوریت ناامنی‌های سرتاسری کاهش یافت، فساد اداری و مالی و چور و چپاول تیکه‌داران سیاسی و قومی پایان یافت و امنیت سرتاسری با توسعه حاکمیت دولتی در سراسر کشور تعیین یافته است.

اما برای رسیدن به امنیت واقعی و ثبات هنوز راه درازی در پیش است، چالش اولی عدم شناسایی امارت اسلامی از جانب کشورهای جهان است این اصل مانع جلب کمک‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری‌های بزرگ در کشور است.

هیچ نهاد بین‌المللی مانند بانک جهانی و بانک انکشافی آسیایی حاضر به کمک‌های مالی به افغانستان نیستند، حتی کشورهای که با امارت اسلامی رابطه و تعامل دارند جرئت سرمایه‌گذاری‌های کلان را ندارند. این مشکل باعث شده تا تطبیق برنامه‌های بزرگ اقتصادی و زیربنایی با مشکل مواجه شود.

چالش عده‌ای داخلي بن بست در اتخاذ تصمیم برای بازگشایی مکاتب و دانشگاه‌ها و مجوز فرصت‌های شغلی برای دخترخانم‌ها و خانم‌های است.

هر چند اکثریت مطلق اعضای رهبری امارت اسلامی برای بازگشایی مکاتب دید مساعد دارند ولی هنوز موفق نشده‌اند تا دید رهبری را با خود هماهنگ سازند این مسئله باعث انتقاد شدید در داخل کشور و جهان شده است.

اما موقوفیت‌های امارت اسلامی در تأمین امنیت، محو فساد اداری و مواد مخدر و جمع آوری عواید به شکل اساسی از منابع عایداتی داخلي، حفظ ثبات پول افغانی، عرضه خدمات شهری، جمع آوری معتادان و و ...

همه این موقوفیت‌ها بستر بسیار مساعدیست به رشد و توسعه سریع افغانستان در عرصه‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی.

در صورتیکه مسئله آموزش و کار زنان حل شود و زمینه شناسایی امارت اسلامی از جانب کشورهای جهانی مساعد شود، امیدواری فراوان وجود دارد که افغانستان به سوی صلح و ثبات واقعی و اساسی گام بردارد و ملت زجر کشیده ما به یاری الله متعال دیگر شاهد اینهمه نامنی و جنگ و مشکلات اقتصادی نباشند.

عنوان

- (۱) سفره خانه‌ی مهریانو، سفره‌ی برای ۱۷
- (۲) سرمهالة ۱
- (۳) مسجد جامع بزرگ هرات در ۳۹۲
- (۴) تأیید رئیس اطلاعات و فرهنگ هرات ۱۸
- (۵) انسان شناسی از دیدگاه عرقا ۱۹
- (۶) آغاز کار دو پروژه توسعه در هرات ۵-۴
- (۷) بازار مرمر فرصت شغلی برای بانوان ۶
- (۸) یانسگی چسبیت وجه نشانه‌هایی دارد؟ ..... ۲۱ و ۲۰
- (۹) شهروندان هرات از امارت اسلامی ۷
- (۱۰) هنگام وقوع زلزله چه باید کرد؟ ۲۲
- (۱۱) ترکمنستان خواهان افزایش صادرات ۸
- (۱۲) برگزاری نمایشگاه تولیدات داخلی زنان ۳۳
- (۱۳) کارگاه آموزشی: نقش رسانه‌ها در ۹
- (۱۴) هسته درونی زمین ممکن است ..... ۲۵ و ۲۴
- (۱۵) ایجاد انگیزه برای مالکین کسب و کار ۱۰
- (۱۶) شاعر شیرین کلام ..... ۲۷ و ۲۶
- (۱۷) بروزرس و ضعیت زراعتی (امداری) ..... ۱۱ و ۱۳
- (۱۸) کارگاه آموزشی: نقش کمک‌های خارجی ۲۸
- (۱۹) دلیل کاهش اسپرم مردان در ..... ۱۴ و ۱۵
- (۲۰) آیا ممکن است الرزی به مواد غذایی ..... ۳۰ و ۲۹
- (۲۱) رویدادی سایقه در سال ۲۰۲۲ ..... ۲۰ و ۳۱
- (۲۲) شهروندان هرات: با درمان معتادین ۱۶

صاحب امتیاز: شورای متخصصان

مدیر مسؤول: الحاج محمد رفیق شهری

هیئت تحریر: محمد ناصر رهیاب،

سید معبد الحق موحدی، عبدالرحیم امید،

دکتر عبدالقوم قائم، اورشاه یوسفی و صلاح الدین جامی.

گزارشگر: فربیا اکبری

طراح جلد و صفحه آرائی: عبدالحق مرادی

تیواری: ۱۰۰۰ جلد

قیمت ۲۰ افغانی

نشانی: دفتر شورای متخصصان هرات،

جاده یهزاد « یهزاد ۵ »

مسجد جامع بزرگ هرات در انکشاف نا عکون

قد مهندسی
مهندسی: ع. پیره هیا

ساختمانی کار شده (سنگ، خشت پخته و سارو) آن زمان و از نگاه محاسبات استاتیکی و امکانات موجود اعمار چین و اد (Span) های بزرگ با ارتفاع زیاد (تا تزدیک به ۲۰ متر) و عرض (تا تزدیک به ۱۵ متر) برای فلاؤ هم بسیار دشوار بنظر می رسد، با آنکه گان نمی رود که محاسبات استاتیکی به شیوه معادل به امروز صورت گرفته باشد. در حالیکه مهارت و عظمت ساختمانی آن با این شیوه و مواد شگفت انگیز هم هست.

آنچه که در این نیشه مطرح می شود اینست که آیا انکشاف و یا انکشافات تاریخی

و مهندسی این مسجد اوصاف و خصوصیات اصل وابسته به خودش را دنبال می کند یا به براهگی می لفڑد؟

ادامه در صفحه بعد

درونسی و بیرونی زیبایی و برجستگی ویژه دارد. چنانکه دور نمای شهر هرات با وجود مسجد جامعه آراسته و دلزیل گشته است و سیمای شهر مخصوص به آن داده است. از صفات و ویژگی های دیگر منحصر به فرد آن اینست که هنرها، حنایع، خوشبویی، کاشیکاری، سنگ تراشی، نقاشی، گچبری و بالاخره جلوه های شعر و ادب به نحو خوب و مؤثر با طرح مهندسی امیزش یافته اند و یا بگوییم که ممکن است اینها در پیوند با یکدیگر، طرح مهندسی را به نهایت پریار رسانیده اند. اینها همه با رنگ هاییکه بایست بکار مرفت از تاسب خوب، هماهنگی کافی، تکرار معین، کانترس (فرق نمایان) لازم و تضاد موجه که لازمه هر اثر خوب هنری می باشد برخوردار اند آنچه که بکار برد آن دارد فراموش می گردد. یکی دیگر از برجسته های آن موقوفیت صفت ساختمان بجیت یک شهرکار دیگر است که غالباً با در نظر داشت مواد

با آنکه مسجد جامع بزرگ شهر هرات جایگاه مقدس مذهبی است، مگر از چندین نگاه طرف توجه علاقمندان علم و هنر قرار می گیرد زیرا در این جایگاه مذهبی و تاریخی ازواع هنر، صفت و فن (مهندسی، سنگ تراشی، مینیاتوری، کاشیکاری، خوشبویی، گچبری و ... درخشش های بیمانند یافته اند. آنچه که بر عظمت و شکوه بیشتر آن می افزاید اینست که علاقه مندان علم و هنر هر کدام شهکاری ها و ظرافت های آنرا به رشته ویژه خود وابسته می ناند و حق بجانب هم هستند.

با این همه نخست (جدا از مذهبی بودن این جایگاه) مسجد جامع یک طرح و اثر بزرگ مهندرسی و معماری است با ویژگی های سبک مهندسی اسلامی (Islamic Architecture).

این طرح به منظوريکه ساخته شده است کار دهی (Function) کافی و لازم داشته و دارد و در آینده نیز خواهد داشت. دور نماها، نماهای

دیوارها و دارای دید دشوار که هیچگاهی

زینت بخشش و ظرفی بوده نمی‌تواند و نام سبک مهندسی را روی آن نمی‌توان گذاشت. خدمات و عناصر یاد شده بالای می‌شد که در خارج احاطه متعلق به مسجد با استفاده از امکانات تختنیکی یا تفاوت ارتقای (تفاوت بیش از ۲ متر در سطح) در زیر زمین بکار گرفته شوند تا هم سیمای مهندسی این بخش زیبا بهم بخورد و هم کار مؤثر از آن بدمست آید. همه و همه اینها اهداف خوب و شریفانه بوده‌اند که جهت فراهم آوردن تسهیلات بیشتر و بهتر برای مردم، که اراسته و پیراسته ساختن این شاهکار جاودان، با نظر داشت اهمیت تاریخی، مذهبی، هنری و مهندسی مسجد درست و بجا بکار بسته نشده‌اند. حتی از ارج و بهای مهندسی و هنری آن کاسته‌اند. هرگاه کسی به این بخش چشم بدوزد سیمای یک مؤسسه ساختنی فوار روی او سبزی می‌شودت حالاقی یک مسجد نگرستن به این واقعیت آشکار می‌سازد که یا به مهندسین مراجنه نشده و یا مهندسین روی بعضی عوامل مجال و امکانی برای طرح‌های موافق و مؤثر نداشته‌اند. این گونه پخخوردگاهی شتاب زده در برپای بناءها و ساختن‌های دارای اهمیت تاریخی، فرهنگی و مهندسی و پویزه در کار انکشاف مسجد جامع بزرگ هرات فردای تحوahد داشت. چنین مسائل از چند نگاه زیاده بر یاد شده‌های بالا، زیان‌های اقتصادی را نیز بیار می‌آورد:

- ۱۰. بیان‌های اقتصادی را نیز بیار می‌آورند.
  - ۱۱. اعمار طرح‌های ناموفق.
  - ۱۲. تخریب همین طرح‌های ناموفق در آینده وشن فرهنگی.
  - ۱۳. پساد نمودن طرح‌های موافق دو باره در آینده وشن فرهنگی.

به منظور جلوگیری از برهم زدن سیمای فرهنگی و مهندسی آثار تاریخی که در واقع فریادگران تاریخ و فرهنگ هر جامعه بگونه مادی ان اند و جلوگیری از زیان های فراوان اقتصادی اشی از اینگوهر پرخوردها ضروری و حتمی است تا صالحیت طرح و دیباختن، اعمار و تکشاف مهندسی آثار دارای ارزش های باستانی و هنری به اهل فو و مهندسینی که به تاریخ و اثر آشنا و علاقه دارند داده شود.

و باید هر اثر قابل ترمیم و انتشار دارای جنرال پلان و یا دور نمای تکشافی باشد و این مستلزم است که اندک توجه و دلسوزی به آن بوده است.

و بیرونی است.

بخش درونی از نور کافی طبیعی برخوردار نبوده
و امکانات نور رسانی دیگر هم فعلای میسر نیست
اما حل مهندسی خوب و کار دهنده لازمه دارد.
کاباخانه بالای آن یک طرح بیگانگی است
ببخش پیرونی حوضی دارد که در بیگانگی
مطلوب با محیط خود قرار دارد. اما هر دو بخش
زیر پوشش و فضای نیمه باز قرار دارد.
و در اقعچ کشتزار جامنکها و نباتات آبی اند.
این سمتله عدم لزوم چینن شیوه بکارگیری
وضوخانهها را بوسیله از لحاظ صحی بیان
می دارد. در شرایط معاصر اینگونه مسائل با
استفاده از امکانات جدید آبرسانی بهتر حل شده
می تواند.

٢٦

الف- پارک: در واقع باغ مسجد بوده با پیرون، شهروندان و رهگذران در اوقات غیر از نماز و دیگر مراسم در ارتباط است. چه رهگذران جاده‌های اطراف آن مسواره به مشاهده‌اش می‌گیرند. بحیث تغیر حیگاه نیز از آن استفاده شده از لندسکپ (ترین ساحه با Landscape) ضعیف برخوردار است.

چون این جایگاه را عامه مردم احترام زیاد می‌گذارند، بر همین بنیاد بوده که اکشاف و آبادی‌های جدید آن در محراق توجه و علاقه‌مندی مقامات قرار داشته و از مهمین سبب ساخته‌ها و اکتشافات آن (از هر چمن سمنی) است بچای اینکه دارای یک جنral پل اندازی مهندسی باشد.

چون انکشاف این بخش هم در بیگانگی مطلق از مهندسی مسجد سیر نموده بناءً بینندۀ ناشنا، این قسمت را ملحوق و متعلق به مسجد فکر نخواهد کرد. در پند دده اخیر در دون این

پارک کارهای زیبرین انجام شده افق- احاطه در دو مرحله: در مرحله اخیر کتاره و ادخال های فلزی نااموفق که احاطه یک مسجد و به ویژه این مسجد بوده نمی تواند بالای احاطه خشتنی پیشین کار شده است.

ب: - حوض های وضوگیری دارای نلهای بدشکا جانش و کرک ساخته اند. سیگاهه و دادنه

جامانکه‌ها.

ج:- اتفاق و اتیمپ دارای کرکتر صنعتی نما.

د:- منار بادگاری (مونومنت) دارنده وجود غیر ضروری.

ز:- تاک بزرگ فلزی برای ذخیره آب بالای دیوارهای سنگی بلند و کلفت.

س:- تشتابهای عامه و چاه عمق جدید

۱۵- آن کنه، سیماست

گذشته‌های دور و نزدیک چنین
نبوده است اما این نکته دقیق است

که یک دهه پیش از امروز انکشاف تعمیر و بازسازی این بنای تاریخی و مهندسی بالا هم از سبک مهندسی پیشین هماهنگ و متوازن با آن صورت می گرفته است. هر چند اندک بیگانگی های از اثر در کارهای رخ می داده مگر هرگز به یمانه دهه اخیر نبوده است که درینجا تاکنون جریان دارد. اگر چه طرح هایی جدید و انکشافی باید متناسب با طرح گذشته و پیرامون آن و ادامه و بیزگی های آن نیز باشد و از زمان پدیده ای خود هم حکایت داشته باشند.

اینگونه انکشافات و طرح های بیگانه در اثمار تاریخی نه تنها اثر را غنی تر و دارای کار دهی بهتر نمی سازند بلکه از اهمیت تاریخی، هنری و کار دهی آن به قدر کافی کاسته و آن را لحظات هنری و مهندسی در یک موقعیت نامساعد، پراکنده و ناشناخته قرار می دهند. این طرح های انکشافی بیگانه در دو بخش درونی و بیرونی مسجد جامع پدینگونه بکار رفته اند:

بخشنده؛

الف :- سینگفرش جدید و نیمه کاره صحن
و سیع درونی مسجد بجای فرش خشتم قدمی
با آنکه به تناسب صفة، ستون و مساحت لازمه
هر نماز گذار تقدیم یندی شده اما زیگاه رنگ
و تون سینگ فرش (سیاه و سپید) اثر بخشی
و هم‌هانگی لازم را با عناصر اصلی مسجد دارا

شاید استفاده و بکار برد نوع کاشی با رنگ هایی که در تزئین دیوارها و گلداشت ها (مصلی ها) بکار رفته در ترکیب آن مؤثرتر می افتد و از سوی یهید بدانشته من شود که تقابل و فرق نمایان (Contrast) بتواند جای بهتری داشته باشد.

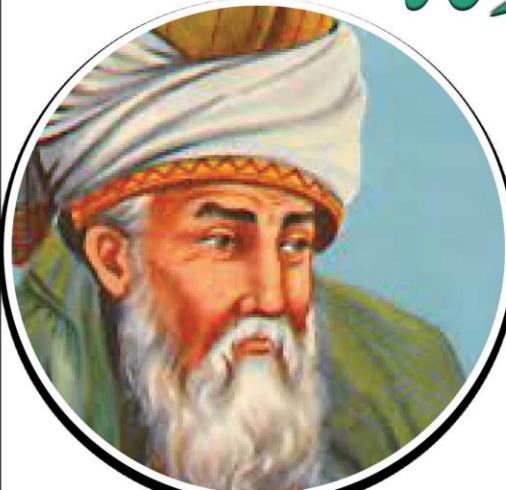
اگر از فراز یام مسجد جامع در زمینه ژرف

نگریسته شود، این انکاره نادرست چلوه می‌کند که تقابل و فرق پدید آور زیانی و بیزای شده باشد. و باز بیون دستگاه مجهز کاشی سازی در مسجد جامع مواد مورد نیاز می‌توانست به آسانی در دسترس قرار بگیرد و مهتر از همه این صحن بزرگ که در تابستان بیشتر مورد استفاده قرار می‌گیرد، داغ شده سنتگ فرش کار دهی اثرا مورد بررسی جدید قرار می‌دهد.

ب: وضو خانه: - دارای دو قسمت درونی

از شناسی از دیدگاه فا

عبداللطیف محمدی

می‌کنند که از ایشان پرسیدند که خداوند را چطور می‌شود شناخت؟ در پاسخ فرمودند که وجود پدیده‌های متضاد در وجود انسان و سازش و آشتی در بین آن‌ها دلیل بسیار قوی جهت معرفت حق است. این پدیده‌ها عبارت است از موجودیت قوا و صفات و استعدادهای متضاد می‌تواند باشد؛ مولانا می‌فرماید:

کاندرین یک شخص، هر دو فصل است
گاه ماهی باشد او و گاه، شست
نیم او مومن بود، نیمیش گبر
نیم او حرص آوری، نیمیش صبر
گفت یزدان ات فنکم مومن
باز منکم کافر گبر کمن
همچو گاوی، نیمه چپش سیاه
نیمه دیگر سپید همچو ماه
هر که این نیمه بینند، رد کند
هر که آن نیمه بینند، کد کند

و همین قابلیت متضاد رمز عروج انسان و یا سقوط آن است. البته موضوع بحث ما اصطلاحاتی چون ازلی بودن، حدوث و قدم و کرت؛ و یا تشابه و تفاوت و روح از دیدگاه‌های مختلف فلسفی نیست بلکه اشاره‌ای به اصل روح و نفس و تمایز و برتری انسان بر مخلوقات دیگر است از دیدگاه امام محمد غزالی و مولانا بلخی.

ادامه مطلب در صفحه بعدی

انسان‌شناسی، یکی از اساسی‌ترین اندیشه‌های مولانا است. بیانات عرفای دیگر نیز در این زمینه قابل ذکر و استفاده اند اما دقیق و طراحت بیان مولانا، ایشان را از دیگران متمایز می‌سازد. و انسان‌شناسی ایشان مبتنی بر شناخت مشکلات روحی و روانی انسان و هنجارهایی است که او را از نقطه نظر اخلاقی فردی و اجتماعی بررسی می‌کند. البته مبحث انسان‌شناسی (humanism) با اصطلاحات و تعبیر متعارف آن در اینجا مطرح نیست بلکه بُعد کیمیاگری آن منظور است که عرق‌ها آن تحت عنوانی چون مصاحب و یا رابطه اصلاحی بیاد می‌کنند. از نظر مولانا، در وجود انسان نیروی نهفته‌ای وجود دارد که این نیرو و استعداد و توانایی باید کشف، بیدار و شکوفا گردد.

حضرت مولانا جلال الدین بلخی (ره) با اشاره و استناد به حدیث از پیامبر اکرم (ص) آدمی را به معدن تشییه می‌کند، از ابوهیره - رضی الله عنه - روایت شده است که پیامبر (ص) فرمودند: مردم، معادنی هستند مانند معادن طلا و نقره.

به طور طبیعی در معدن مس و زغال، تیرگی وجود دارد؛ مروارید و سنگهای قیمتی نیز وجود دارد. بدین ترتیب، انسان‌ها نیز دارای استعدادهای بالقوه مشبت و منفی هستند. این جمع اضداد در وجود آدمی، دارای حکمت‌های فراوان است که یکی از آن‌ها وجود اضداد است که امکان ظهور استعدادهای ارزشمند و توانایی‌های عجیب او را فراهم می‌آورد. علت ظهور این استعدادها نیز مظہریت و کمال آدمی در مقایسه با موجودات دیگر است.

مولانا می‌فرماید:

یاد الناس معادن هین بیار
معدنی باشد فزون از صد هزار
معدن لعل و عیقق مکنتس
بهتر است از صدهزاران، کان مس

انسان مرکز پدیده‌های متضاد است. شیخ عبدالقدار گیلانی (ره) در رساله‌ی «سرالاسرار» از حضرت یحیی بن معاذ نقل

لامه مطلب ...

این مساله از گذشته‌های دور تاکنون محور اصلی اندیشه بشر بوده است. عرف و فلاسفه هر کدام این مساله را از زوایه مختلف مورد بحث قرار داده‌اند اما چیزی که مهم و مورد تأمل است شناخت روح و نفس و حقیقت آن‌ها است - روح، قلب و نفس در اصل یکی هستند. این خلدون نیز به این نظر است که انسان مرکب از جسم و روح است و حقیقت انسانیت به روح و جان است و بدن و اعضای آن در خدمت روح هستند و آثار نفس در بدن ظاهر می‌شود. روح و نفس انسان مجرد است.

امام محمد غزالی (رح) در آثار خویش مانند جواهر القرآن، کمیای سعادت و معراج السالکین به این نظر است که انسان دارای جسم و روح و نفس بوده و اشرف مخلوقات است. پروردگار، کائنات را به خاطر وجود آدمی افربده است و در خدمت او؛ انسان بر مخلوقات دیگر تمایز و برتری دارد.

مسئله‌ای که در مبحث روح اهمیت زیادی دارد، پرورش آن است زیرا روح مرکز و هسته وجود آدمی است و هم او را به خداوند پیوند می‌دهد و این اصل مساله است. باید هم این جنبین باشد زیرا گوهر وجود آدمی همین روح است و الا موجودات دیگر و میت نیز جسم و دل جسمی دارند. و صلاح و فساد اخلاق آدمی در گرو تربیت روح است نه جسد. شخصیت انسان‌ها برخاسته از رفتار و اندیشه آن‌هاست. پرورش و تربیت آن‌ها، با محوریت باطن و سوق دادن شان به سوی پروردگار، کسب قرب الهی و اعتدال بخشی به قوا و تمایلات با توصل به معرفت و معنویت و ممارست، از بزرگ‌ترین اقدامات و نوآوری‌های تفکر و تمدن اسلامی است.

امام محمد غزالی در رساله‌اللدينه [ص، ۹] می‌فرمایند: «روح ناطق نه

ترجمه:

پس این امر عجیب و ربانی از درک و فهم عقل‌ها و فهم‌ها فراتر است و همین مورد خطاب، وحی و الهام خداوند قرار می‌گیرد.

مولانا قایل به مراتب انسان‌هast: انسان برین، انسان فردی و انسان میانین. به باور ایشان وجود آدمی دارای مراتب و لایه‌های مختلف و پیچیده است. او را به جنگل انبوه و بیکران تشبیه می‌کند که در لایه‌های پیچیده و در هم تنیده‌اش انواع حیوانات درنده و آرام زیست می‌کند. این درنده‌ها در بیشه‌ها و فراز و فودهای آن پنهان شده و خفته‌اند و حالات مختلف انسانی را به جانوران تشبیه نموده است.

بیشه‌ای آمد وجود آدمی
بر حذر شو زین وجود، از زآن دمی
در وجود ما هزاران گرگ و خوک
صالح و ناصالح و خوب و خشوک

پس این خود ما هستیم که مستعد کدام مرتبه از مراتب مختلف انسانی هستیم. آیا خویشن را به فضایل اخلاقی و نیکی‌ها مزین می‌سازیم و یا به کردارهای ناصالح دست می‌یابیم.

منابع:

مولانا جلال‌الدین محمد بلخی، مثنوی معنوی

امام نووی، ریاض الصالحین

امام محمد غزالی، معراج القدس

امام محمد غزالی، احیاء العلوم

امام محمد غزالی، میزان العمل

امام محمد غزالی، کیمیای سعادت

مجله ادیان و عرفان، سال چهل و چهارم، شماره یکم، بهار و تابستان ۱۳۹۰ ص ۶۴-۶۳

جسم است و نه عرض بلکه جوهری است

ثابت و نامیرا، دائم است و فساد ناپذیر،» از نگاه ایشان روح نه دستخوش نابودی می‌شود و نه فانی و مرگ‌بذیر است بلکه پس از جدا شدن از بدن منتظر بربایی قیامت و بازگشت به بدن است. [معراج السالکین ص ۷۵، ۷۶] حتی می‌فرمایند که روح از جنس فرشتگان است که از معدن خود (علم شهادت) یعنی حضرت الوهیت آمده و بدانجا باز خواهد گشت.

مطلوب مهم دیگر از نقطه نظر امام محمد غزالی (رح) این است که استدلال‌های فراوان و پیچیده، وصف حقیقت روح نیست بلکه «در طریقت ایشان برهان به کار نیاید» بلکه ایمان کافی است.

همچنین، امام غزالی (رح) و هم مولانا بلخی (رح) پس از استدلال و تبیین

حقیقت پروردگار و روح، انسان را متوجه مسئولیت‌ها، برنامه‌ریزی و هدفمندی او می‌کنند.

امام غزالی (رح) می‌فرماید که اعتبار انسان (اشرف مخلوقات) جهت خلیفه قرار گرفتن در روی زمین فقط به خاطر روح او است و به همین دلیل بار امانت الهی را به دوش می‌کشد و به علم و جمال آراسته می‌شود.

چون خدا اندرونیاید در عیان

نایب حق اند این پیغمبران

شیخ طوسی می‌فرمایند: انسانیت انسان به تن او نیست. اگر نفس پیوند از تن

بگسلد از تن چه کاری ساخته است؟

کوچه روح لطیفه‌ای عالم و مدرک است، که یکی از معانی قلب نیز است و از

همین ره خداوند متعال در آیه ۵۶ سوره

اسراء می‌فرماید: یسئلونک عن الروح ...

بازار مرمر فرصت تغلی برای بانوان

مالی شد تا کارشان را آغاز کنند. این برنامه به دو قشر از زنان برای کسانی که تجارت داشتند و کسانی که قصد شروع یک تجارت را داشتند آموزش داده است. شماری از مستفید شووندها با ابراز خوشحالی از این برنامه می‌گویند که این پروژه توائسه است که برای شان کمک کند تا تجارت خود را آغاز کنند. آمده یکی از این افراد که فعلاً مصروف ساخت انواع ترشیجات است می‌گوید با اشتراک کردن در پروژه‌ی آبادی توائسه است که تجارت کوچکانش را آغاز کند.

وی می‌گوید: «شرايط بد اقتصادي باعث شده بود که برای زندگی کردن به ایران برویم اما بعد از کمک مالی که از طرف برنامه برایم شد کارم را آغاز کردم و فعلاً فروشات خوبی دارم؛ تضمیم دارم که به کشور یمانم و تجارت خود را گسترش بدهم»، در همین حال شیرین گل یکی دیگر از این خانمها، که مدت دوازده سال مصروف دوخت انواع لباس‌های زنانه است می‌گوید با اراده اندازی یک تولیدی لباس بزرگ می‌خواهد که کشور خود را خودکفای کند تا دیگر لباس از خارج وارد کشور نشود.

شیرین گل که با اشتراک به این برنامه توائسه است یک تجارت کوچک را به خود اهدا کرده است که چندی قبل، برنامه‌ی تحت نام آبادی با هدف رشد تجارت خانمهای از سوی نهادهای بین‌المللی شده است.

است یک تجارت کوچک را به خود اهدا کرده است که چندی قبل، برنامه‌ی تحت نام آبادی با هدف گسترش کار و تجارت زنان با حمایت مالی می‌گوید آرزو دارد که روزی لباس تولیدی خود را به خارج از کشور صادر کند.

باشد گفت که: این سومین بازاری است که برای

مرضیه رضایی، یکی از مشتریان می‌گوید قبلاً خردباری را دوست نداشته اما فعلاً با ایجاد این بازار دوست دارد که خود اش خرید کند و او می‌گوید در این بازار چون لوازم را بیشی و بهداشتی، است احسان را خیلی می‌کند و می‌تواند که لوازم مورد نیاز خود را به راحتی بدست بیاورد. خواست این بانوان از اصارت اسلامی و نهادهای مدد رسان بین‌المللی این است که حمایتشان کنند

بازاری تحت نام مرمر چندی پیش در هرات افتتاح شده که؛ برای شماری از زنان در هرات فرصت شغلی فراهم کرده است. در این بازار بیشتر از پنجاه خانم کار می‌کنند و انواع لوازم زنانه چون لوازم آرایشی و بهداشتی، لباس‌های زنانه و طفلانه به فروش می‌رسد. اکثریت این بانوان که نان آور خانه خود هستند، می‌گویند از زمانی که در این بازار کار خود را آغاز کرده‌اند توائسه‌اند که نیازهای اولیه فامیل خود را برطرف کنند.

رضیه احمدی یکی از بانوانی که در بخش تهیه و فروش صنایع دستی کار می‌کند؛ می‌گوید با شروع کردن تجارت‌اش توائسه که فامیل اش را حمایت مالی کند. وی می‌گوید "زمانی که بیکار بودم نمی‌توائستم که نیازهای فرزندان خود را برطرف کنم، اما حالا هر نیازی که فرزندانم داشته باشند می‌توائم که برای شان رسیدگی کنم، با شروع کار خود توائستم که فرزندان خود را در بخش تحصیل‌شان حمایت کنم" در همین حال، طبیه حکیمی یکی دیگر از این بانوان که تازه کار اش را آغاز کرده است می‌گوید کار اش تغییرات متیزی زیادی به زندگی اش آورده است. در ادامه وی گفت "من قبلاً کار نمی‌کردم اما فعلاً که مصروف کار شدم تغییرات زیادی به زندگی‌ام آمده است هم از لحاظ مالی فامیل ام را حمایت می‌کنم و هم، این کار روی روحیه من تأثیر گذاشته است و باعث شده که یک آدم اجتماعی و فعال شوم". در همین حال شماری از مشتریان با ابراز خرسنده می‌گویند که ایجاد چنین بازارهای در کشورمان بیان است.

باید اور

است که در این اواخر کمکهای زیادی برای رشد تجارت خانمهای از سوی نهادهای بین‌المللی شده است.

چندی قبل، برنامه‌ی تحت نام آبادی با هدف

گسترش کار و تجارت زنان با حمایت مالی (UNDP)

در سه ولایت هرات، فراه و بادغیس

دایر گردیده بود.

در این برنامه دو ماهه به چهار هزار زن اصول و

میانی تجارت آموزش داده شده است.

از جمله چهار هزار خانم به سه هزارشان کمک

شهروندان هرات از امارت اسلامی می خواهند که قیمت هارا در بازار کنترول کند

می گویند که آنان توانسته اند که نرخ قیمت ها را در زمستان سال جاری در کشور کنترول کنند.

مولانا نعیم الحق حقانی، ریس اداره اطلاعات و فرهنگ هرات در نشستی گفته بود که در زمستان سال جاری با دایر کردن نشست های کمیته ای اضطرار از خسارات مالی و جانی که ممکن بود این سرما به جای بگذارد، جلوگیری شده است وی ازvod «توانستیم که با بررسی ها نرخ ها را در بازار هرات کنترول کنیم.»

وی گفته که تلاش ها برای کنترول قیمت مواد غذایی و سوختی در آینده نیز ادامه دارد.

این در حالیست که به اساس گزارش شماری از سازمان های بین المللی فقر و بیکاری در افغانستان طی چند سال گذشته افزایش داشته است.

او از مسوولان امارت اسلامی می خواهد که در چنین شرایطی نرخ قیمت های مواد خوراکی و مواد سوختی را در بازار کنترول کند.

از سوی هم شماری از دکانداران در هرات بیان می دارند که آنان مواد خوراکی را با قیمت بلند از بازار دریافت می کنند و مجبوراند که به قیمت بلند نیز به فروش برسانند.

غلام صدیق که ده سال می شود مواد خوراکی مانند روغن و برنج به فروش می رساند، تایید می کند که قیمت

مواد خوراکی این روزها در کشور بلند رفته است.

وی بیان می کند که دلیل این است که آنها مواد خوراکی را از تاجران به قیمت بلند خریداری می کنند و به همین دلیل برای مردم نیز به قیمت بلندتر می فروشنند.

در همین حال، مسوولان امارت

شماری از مردم در هرات از بلند رفتن قیمت مواد خوراکی و مواد سوختی در کشور شکایت داشته و از مسوولان امارت اسلامی می خواهند که قیمت ها را کنترول کند.

جمعه گل یکتن از شهروندان می گوید که با بلند رفتن قیمت مواد خوراکی دیگر نمی تواند نیازهای اولیه های خود را بر طرف کند.

او که کارگر روزمزد است بیان می دارد، بیشتر شب ها با نان خشک و چای گذاره می کند.

بصیر احمد یکی دیگر از شهروندان هرات در صحبت با ماهنامه تخصص بیان می دارد، نرخ مواد سوختی و مواد خوراکی در هر زمستان بلند می رود، اما چون این زمستان نسبت به سال های دیگر سرد تر است برای شهروندان کشور سخت تر تمام خواهد شد.

ترکمنستان، خواهان افزایش صادرات سنگ مرمر هرات، به آن کشور است

عین حال رئیس و اعضای اتحادیه از نیازمندی خود به سنگ مرمر را از صنعت کاران هرات از کیفیت بالای هرات، تأمین کند. قنسل ترکمنستان در هرات، در این سنگ مرمر ولسوالی چشت شریف منظور صادرات سنگ مرمر هرات به ترکمنستان شد.

به گزارش آذانس باختر؛ شیخ نور احمد اسلام جار والی هرات در نشستی که با سر قنسل ترکمنستان در شهر هرات داشت، به تشریح ظرفیت‌های اقتصادی و صنعتی این ولایت پرداخت و یاد آور شد که تجار هرات، خواهان گسترش روابط اقتصادی با ترکمنستان‌اند.

به اساس گزارش آذانس باختر؛ در

کارگاه آموزشی

نقش رسانه‌ها در پیشبرد سیاست خارجی افغانستان ۲۰۰۱-۲۰۲۱

در شورای متخصصان هرات برگزار شد

شورای متخصصان هرات این بار کارگاه آموزشی را تحت نام "نقش رسانه‌ها در پیشبرد سیاست خارجی افغانستان ۲۰۰۱ - ۲۰۲۱" را در مقر شورا برگزار نمود. این کارگاه دو روزه با توزیع تصدیق نامه برای بیش از ۴۰ تن از طبقه ذکور پایان یافت.

این کارگاه توسط عبدالرحمن کریمی استاد پوهنتون / دانشگاه تدریس گردید. مسئولان شورای متخصصان هرات هدف از برگزاری این برنامه را آگاهی و بلند بردن داشت جوانان در رابطه نقش رسانه‌ها در پیشبرد سیاست خارجی افغانستان عنوان کردند.

محمد رفیق شهیر رئیس شورای متخصصان می‌گوید رسانه‌ها در ثبات و ایجاد هرج و مرچ در سطح یک کشور نقش اساسی دارند. وی افزود کشورهای موفق جهان امروزه برای پیشبرد سیاست خارجی خود از رسانه‌ها استفاده می‌کنند.

در همین حال شماری از اشتراک گننده‌گان با ابراز خرسندی خواهان برگزاری چنین برنامه‌ها از سوی شورای متخصصان هرات هستند.

محمد محمدی یک تن از اشتراک گننده‌گان این برنامه می‌گوید: "چنین برنامه‌های آموزشی برای جوانان بسیار مؤثر است. قبل خودم شخصاً در مورد رسانه و کارکردهایش معلومات نداشتم اما فعلاً با اشتراک در این برنامه آگاهی ام در مورد رسانه و سیاست زیاد شده است."

قابل یادآوری است که در مدت این دو روز روی موضوعاتی چون، مفهوم وسائل ارتباط جمعی در عصر ارتباطات، تعریف و تبیین سیاست و سیاست خارجی، وظایف و نقش رسانه‌ها در جامعه، رسانه‌ها به مثابه محیط سیاست خارجی، رسانه‌ها به مثابه ایجاد گننده محیط سیاست خارجی، مدیریت رسانه در سیاست خارجی، کارکردهای منفی رسانه‌ها در سیاست خارجی افغانستان و نقش رسانه‌ها در تغییر سیاست خارجی افغانستان؛ بحث شد.

ایجاد انگیزه برای مالکین کسب و کارهای کوچک

داشتن ۵ الی ۵۰ نفر کارمند، داشتن عواید قابل ملاحظه، موقعیت داشتن در فاصله یک ساعته از شهر، داشتن تمهید برای رشد تجارت، نداشتن دعوای و تغییب قضایی و عدم دخالت در تولید صابع ضرر از جمله قوانین پذیریش این پروژه است.

در این برنامه که محمد رفیق شهپیر رئیس شورای مختصدان هرات نیز حضور داشت با استقبال از این برنامه می گوید برگزاری چنین برنامه های برای تشویق مشتبین تجارت های کوچک موثر است. آقای شهپیر می گوید چنین برنامه های باعث رشد و ثبات اقتصادی در کشور می گردد.

باید گفت که پروژه رونق به تجارت های کوچک و متوسط کمک می نماید تا تجارت ایشان توسعه یافته و زمینه بیشتر کاریابی فراهم گردد. پروژه رونق مساعدت های تخصصی و آموزش های تجاری را برای مشتبین کوچک و متوسط در ولایات کندھار و هرات فراهم می سازد تا بتوانند تجارت خویش را توسعه داده و کارگران بیشتر جذب نمایند.

زمی ایثار مسئول پروژه رونق می گوید "داشتن انگیزه در شغل، تجارت و هر کسب و کاری می تواند باعث به وجود آمدن این رزی بیشتر برای ادامه کار ما باشد. خوشبختانه سا از طریق پروژه رونق دفتر کورد-اید این زمینه را مهبا می سازیم تا تجارت موفق کشور در چوکات این پروژه برای مشتبین و مالکین کسب و کارهای تحت پوشش پروژه از طریق شریک ساختن تجارت مهارت های تجارتی و راهکارهای برای مجادله با چالش های خویش، ایجاد انگیزه برای پیشبرد هرچه بیشتر و بیشتر کسب و کارها نمایند."

داشتن یک سال تجربه در بخش تجارت،

ایجاد انگیزه برای مالکین کسب و کارها عنوان ورکشاپی است که از طرف دفتر کورد-اید برگزار شده است؛ این برنامه تحت حمایت پروژه رونق دفتر کورد-اید است. این ورکشاپ با حضور شماری از مالکین شرکت ها و زنان تجارت پیشه دایر گردیده است.

هدف از این برنامه شریک ساختن تجارت، مهارت های تجارتی و ایجاد راهکارها برای مجادله با چالش های عنوان شده است. مسولان این پروژه، داشتن انگیزه در شغل و تجارت را یکی از عوامل پیشبرد و ادامه تجارت می دانند.

بررسی وضعیت زراعت، دامداری و باستانی ولایت هرات از گذشته دور تا حال

نویسنده: پوهاند عبدالرحیم (امید)

کشت می شود و آیش سه ساله	فاسقیت ۰.۱۸	خصوصیات خاک های هرات:
۶- لملی درجه پنجم در سال های که بارندگی زیاد است کشت می گردد.	فیضی نمک ۰.۳۵ الی ۰.۰۸	به اساس سروی آب و خاک ریاست تحقیقات
۷- علفچه طبیعی (زمین چراه گاه و چمن زار)	هدایت برقی (EC) در ساحه نمک هریرود ۵ الی ۲۲ ملی موس فی سانتی متر (۰/۱ ص ۲۹)	وزارت زراعت خواص خاک های هرات به شکل زیر و انسود گردیده است و عمق خاک به سانتی متر بطور اوسط cm ۱۵۰.
۸- جنگل های طبیعی و مصنوعی	نوعیت اراضی در ولایت هرات:	PH خاک ۸.۲
۹- خدمات (زمین های قبرستان، مساجد و اوقاف)	۱- باغات انگور درجه اول	فیضی کلسیم کاربونیت ۱۶.۵
۱۰- صنعتی و کسبه کاری (زمین فابریکها، آسیاب ها، و راه های موصلاتی)	۲- اعلاه: درجه اول زراعتی و شالی کار(دوکشته)	فیضی مواد عضوی ۱۲.۱ الی ۱۵.۶
۱۱- دشتی و لامزروع (شوره زار، دلزار و شین زار)	۳- اوسط: زمین درجه دوم زراعتی گندم کار(یک کشته)	فیضی نیتروژن ۰.۸۵
۱۲- مسکونی (دهات، شهرها و ولسوالی ها)	۴- ادنا زمین درجه سوم (به هر سال % ۴۰ آیش)	فیضی نمک های منحل ۰.۰۲
(۹۳/۱۷)	۵- ادنا ادنا درجه چهارم (به هر سال % ۳۰ آن	سودیم منحل به اساس ملی موس بر ۱۰۰ گرام ۰.۰۹ الی ۰.۱۲۹

به اساس احصای سال ۱۳۵۶ تعداد مواشی و طیور اهلی در هرات :			
تعداد	نوع حیوان	شماره	
۱۱۴۰۰۰	گوسفند	۱	
۲۶۸۰۰۰	بز	۲	
۲۰۸۰۰۰	گاو	۳	
۱۸۰۰۰	شتر	۴	
۶۰۰۰۰	مرکب	۵	
۱۷۰۰۰	اسپ	۶	
۱۷۰۰۰	گوسفند قره قل	۷	
۳۲۱۰۰۰	طیور خانگی	۸	

ادامه مطلب در صفحه بعدی

احصائیه گوسفند و بز در سال ۱۳۸۵ در ولایت هرات

شماره	نام ولسوالی	تعداد گوسفند	تعداد بز
۱	ولسوالی انجیل	۲۱۸۶۹	۵۷۵۲
۲	ولسوالی گذره	۱۷۸۱۱	۴۳۲۵
۳	ولسوالی ادرسکن	۷۲۰۰۰	۷۰۰۰
۴	ولسوالی شیندند	۸۲۶۰۰	۳۵۲۷۱
۵	ولسوالی کرخ	۲۷۹۲۵	۷۲۲۶۰
۶	ولسوالی چشت شریف	۳۰۰۰۰	
۷	ولسوالی کهسان	۱۲۱۳۴	۸۴۵۲
۸	ولسوالی زنده جان	۱۷۸۵۰۰	۳۵۲۷۱
۹	ولسوالی خوریان	۱۵۰۰۰	۴۴۶۹۰
۱۰	ولسوالی پشتون زرغون	۲۰۰۰۰۰	۳۳۳۵۰
۱۱	ولسوالی گلران	۷۸۶۵۰	۱۵۰۰۰
۱۲	ولسوالی کشک ریاط سنگی	۳۴۰۰	۱۵۲۵۰
۱۳	ولسوالی اویه	۳۴۰۰	۱۵۰۰۰
۱۴	ولسوالی فرسی	۷۰۰۰۰	۸۵۰۰۰
۱۵	ولسوالی کشک کهنه	۱۳۰۰۰	۷۳۰۰۰
مجموع			۶۲۹۳۴۹
۹۷۰۵۰۹			

(۸۲/ص/۳۴)

انواع محصولات زراعی ولایت هرات با ساقه تحت کشت، بذر و مقدار محصول در سال ۱۳۹۰

شماره	نوع محصول	ساقه تحت کشت به (هکتار)	مقدار محصول به (متريک تن)	مناطق قابل زرع
A	غلات	۱۵۸۷۴۵	۲۷۷۹۹۵	
۱	گندم	۱۳۵۰۰۰	۲۳۸۰۰۰	در تمام ولسوالی ها
۲	جو	۱۲۷۰۰	۲۵۰۰۰	در تمام ولسوالی ها
۳	برنج	۹۰۰۰	۱۲۰۰۰	گذره، پشتون زرغون، چشت، اویه و انجیل
۴	جواری	۸۴۵	۲۵۹۵	در تمام ولسوالی ها
۵	ارزن	۲۰۰	۴۰۰	در تمام ولسوالی ها
B	حبوبات	۴۸۰۰	۴۴۸۰	
۶	نخود	۱۷۰۰	۱۴۰۰	در اکثر ولسوالی ها
۷	لوپیا	۳۵۰	۴۲۰	گذره، پشتون زرغون، زنده جان، اویه، انجیل و کرخ
۸	عدس	۸۰۰	۳۶۰	گلران، ریاط سنگی، کهسان، کشک کهنه و اویه
۹	ماش	۱۸۰۰	۲۰۰۰	در اکثر ولسوالی ها
۱۰	سانبین (لوپیا روغنی)	۱۵۰	۳۰۰	گذره، کرخ، انجیل، زنده جان شیندند، اویه و غوریان
C	میوه جات	۱۰۶۱۰	۱۲۶۰۰۸	
۱۱	انگور	۷۶۰۰	۱۱۴۰۰۰	گذره، پشتون زرغون، اویه، زنده جان، غوریان و انجیل
۱۲	سبزی	۴۹۰	۶۷۰۰	انجیل، گذره، شیندند، اویه، غوریان و زنده جان
۱۳	نبی	۷۶	۱۳۰	در اکثر ولسوالی ها
۱۴	نات	۳۳	۱۶۰	انجیل، گذره، شیندند، اویه، غوریان، زنده جان و چشت
۱۵	امروت	۴۴	۱۸۸	در اکثر ولسوالی ها
۱۶	خشته سنگی ها	۱۶۰۰	۳۳۰۰	انجیل، گذره، پشتون زرغون، اویه، غوریان، زنده جان و کرخ
۱۷	انجیر	۱۷۰	۱۵۰	غوریان، زنده جان و گذره

ادامه مطلب رصفحه بعدی

ادامه مطلب . . .

۱۸	توت	۶۰۰		در اکثر ولسوالی‌ها	۱۳۸۰
۱۹	میوه‌جات خشک	۱۴۰۰۰			۱۶۰۴
۲۰	پسته	۱۳۵۰۰		کشک کهنه، رباط سنگی، گلران	۵۰۰
۲۱	بادام	۳۰۰		اویه، چشت، گذره، انجیل، کرخ، پشتون زرغون	۵۷۴
۲۲	چهار مغز	۲۰۰		اویه، چشت، پشتون زرغون	۵۳۰
D	سبزیجات و صیفی جات (بال Mizyab)	۲۴۷۰۴			۲۴۶۴۵۸
۲۳	بادنجان رومی	۱۷۵۰		در اکثر ولسوالی‌ها	۲۲۱۱۰
۲۴	بادنجان سیاه	۱۸۵۴		در اکثر ولسوالی‌ها	۱۴۱۵۹
۲۵	کرم برگ	۱۵۴		انجیل، گذره، زنده‌جان و کرخ	۹۶۰
۲۶	گلابی	۱۸۰		انجیل، گذره، پشتون زرغون، اویه، زنده‌جان و کرخ	۷۶۰
۲۷	اسفناج	۳۴۵		در اکثر ولسوالی‌ها	۱۳۳۴
۲۸	شلفم	۱۲۳		در اکثر ولسوالی‌ها	۱۱۳۰
۲۹	پیاز	۲۵۵۰		انجیل، گذره، پشتون زرغون، غوریان، زنده‌جان و کرخ	۴۳۲۴۰
۳۰	کچالو	۱۴۰۰		در اکثر ولسوالی‌ها	۳۲۵۰۰
۳۱	بامیده	۲۰۰		انجیل، گذره، زنده‌جان و کرخ	۱۵۸۰
۳۲	زردک	۲۵۳		انجیل، گذره، زنده‌جان و کرخ	۲۵۸۷
۳۳	سیر	۱۶۱		انجیل، گذره، زنده‌جان و کرخ	۵۴۵
E	ساپر سبزیجات	۴۰			۱۲۲
۳۴	خربوزه	۶۱۰۰		در اکثر ولسوالی‌ها	۹۲۰۰۰
۳۵	هندوانه	۹۰۵۰		در اکثر ولسوالی‌ها	۱۳۵۰۰
۳۶	خیار	۳۲۵		انجیل، گذره، زنده‌جان و کرخ	۵۴۱۳
۳۷	کدو سبز	۱۹۲		انجیل، گذره، زنده‌جان و کرخ	۱۲۲۸
۳۸	کدو حلوائی	۱۸		انجیل، گذره، پشتون زرغون، غوریان، زنده‌جان و کرخ	۲۱۰۰
F	علوفه‌جات	۶۹۶۳			۱۲۲۸
۳۹	رسقده	۳۲۹۰		در اکثر ولسوالی‌ها	۳۸۲
۴۰	شبدر	۲۲۵۳		در اکثر ولسوالی‌ها	۷۴۶
۴۱	جون تروش	۲۱۰		در اکثر ولسوالی‌ها	۱۰۰
G	نباتات صنعتی	۲۳۲۰			۴۳۱۰
۴۲	کنجد	۱۴۵۰		در اکثر ولسوالی‌ها	۱۴۵۰
۴۳	پنبه	۱۴۰۰		د بیشتر ولسوالی‌ها	۲۱۰۰
۴۴	آفتاب گردان	۳۲۰		انجیل، گذره، پشتون زرغون، زنده‌جان و کرخ	۴۶۰
۴۵	سانین	۱۵۰		انجیل، شینندن، اویه، غوریان و کرخ	۳۰۰
۴۶	کرايبة	۱۵۰۰		در اکثر ولسوالی‌ها	۹۰۰
۴۷	زعفران	۱۶۰۰		غوریان، پشتون زرغون، انجیل، گذره، گلران، ادرسکن و کرخ	۵ - ۶ تن
۴۸	مخ (شیرین بوبه)			کشک رباط سنگی، شینندن، گلران، ادرسکن و کرخ	

۵ دلیل کاهش اسپرم مردان در سراسر جهان

فرآیندیست که در آن سلول‌های مختلف بدن دچار آسیب می‌شوند.

این اورولوژیست می‌گوید: «بعلاوه، افراد چاق چربی پیشتری در ناحیه تناسلی دارند که برای اسپرمها بسیار بد است».

سلول‌های تناسلی در بیضه‌ها تولید و ذخیره شوند. درجه حرارت بیضه‌ها برای عملکرد مناسب باید بین ۱ تا ۲ درجه سانتیگراد کمتر از دمای بدن باشد—به همین دلیل است که کیسه بیضه خارج از بدن قرار دارد. این افزایش چربی باعث گرم شدن اندام‌های تناسلی شده که عملکرد آنها را متوقف می‌کند.

سازمان جهانی بهداشت محاسبه کرده است که در اسپرم می‌شود رشد رشد بافت ادیوس که چربی را در خود ذخیره می‌کنند، باعث آزاد شدن مواد دهه اخیر کمک می‌کند.

۲ - سوء مصرف مواد

الکل، تباکو، و بیننگ، ماریجوانا، کوکائین، استروبیدهای آنابولیک... آیا می‌دانید همه این مواد چه وجه شترکی دارند؟ همه آنها روی سلامت گامتهای نر تأثیر می‌گذارند.

آقای میراندا به صورت خلاصه می‌گوید: «بعضی از این مواد مستقیماً به سلول‌های زیادی که اسپرم تولید می‌کنند آسیب می‌زنند».

برخی دیگر هم به طور غیرمستقیم عمل کرده و بر تولید هورمون‌های مستول تحريك عملکرد بیضه تأثیر می‌گذارند. مثالی که در میان متخخصان بسیار ذکر می‌شود، جایگزینی تستوسترون توسط فروس، ژل و تزریق است که به سوتورت می‌رویه به عنوان روشی برای عضله‌سازی از آنها استفاده می‌شود.

ادامه مطلب در صفحه بعدی

کامتهای ۵۰۰۰ درصد در سال بوده است. ولی با شروع دهه ۲۰۰۰، این میزان به ۲۶۴ کاهش پیدا کرده است. این یکی از یافته‌های اصلی تحقیقات منتشر شده اخیر است که در دانشگاه عبری اورشلیم در اسرائیل و در دانشکده پزشکی مانت سایانی در آمریکا منتشر شده است. طبق محاسبات محققان، در دهه ۱۹۷۰ در هر میلی‌لتر منی مردان به طور متوسط ۱۰۱ میلیون سلول تناسلی وجود دارد. از آن زمان این رقم به ۴۹ میلیون کاهش پیدا کرده است.

به علاوه کمیت، شواهد به کاهش کیفیت گامتهای مردان هم اشاره می‌کند: در دهه‌های گذشته، درصد سلول‌هایی که می‌توانند وارد تخمک شوند هم کاهش قابل توجهی داشته است. مواسیر رافائل رادائی، اورولوژیست و آندرولوژیست و نائب ریس انجمن کمک بازوری بروزیل می‌گوید: «با روزگار نکته مشاهده شده، از دست رفن حرکت اسپرم است. بدون این ویژگی قابلیت بازوری کاهش پیدا می‌کند».

این سناریوی کاهش مداوم مخصوصاً بهداشت را نگران کرده است. آقای ادوارد میراندا، هماهنگ‌کننده بخش آندرولوژی انجمن اورولوژی بروزیل می‌گوید: «این نگران کننده است. زیرا ما شاهد افزایش سریع این خامت هستیم و نمی‌دانیم به کجا ختم می‌شود».

این تعداد اسپرم مردان در دنیا رو به کاهش است؟

'ادامه کاهش تولید اسپرم در مردان ممکن است نسل بشر را مفترض کند'

زنی که بازوری انسان را برای همیشه تغییر داد به علاوه، سرعت از دست دادن اسپرم در مردان هم در سال‌های اخیر افزایش داشته است. طبق همین تحقیقات انجام شده در اسرائیل و آمریکا، بین دهه‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۹۰، کاهش غلظت

النهایی می‌شود که مستقیماً روی تستوسترون تأثیر دارد.

چاقی، کم تحرکی و رژیم غذایی نامتعادل از عوامل افت اسپرم هستند. تستوسترون یکی از مهم‌ترین هورمون‌ها در تولید گامتهای مردانه است. آقای میراندا همچنان اشاره می‌کند که اضافه وزن باعث استرس اکسیدانتیو می‌شود که این

ادامه مطلب ...

اقای رادالی هشدار می‌دهد: «این بازاری است که در سال‌های اخیر به صورت وحشتاک و دیوانه کننده‌ای رشد کرده است». این پژوهش توضیح می‌دهد زمانی که این هرمهون بدون دلیل واضح جاگزین می‌شود، بدن متوجه می‌شود که دیگر نیازی به تولید طبیعی آن نیست. در نتیجه بیضه‌ها حتی می‌توانند دچار آنوفی شده و تعداد اسپرم در منی به صفر برسد که این با نام بی‌نطفگی (ازواسیرمی) شناخته می‌شود.

۳- بیماری‌های آمیزشی

بیماری‌هایی مانند کلامیدیا و سوزاک بیماری‌هایی هستند که توسط باکتری وجود می‌آیند و می‌توانند باعث التهاب در اپیدیدمی شوند. این ساخار به بالای بیضه‌ها متصل می‌شود و اسپرم را ذخیره می‌کند.

هرگونه مشکل در این ناحیه خطوطی برای بقای گامت‌ها به شمار می‌رود. سازمان جهانی بهداشت

تحصین می‌زند فقط در سال ۱۹۴۰، ۲۰۰ میلیون مرد جدید کلامیدیا و ۸۲ میلیون سوزاک در میان مردان و زنان وجود داشته است. این میزان در دهه‌های اخیر ثابت با در حال افزایش بوده است. اقای رادالی به عامل بیماری‌ای سومی اشاره می‌کند: ویروس نایپلوم انسانی که با نام HPV هم شناخته می‌شود.

او گوید: «مشخص شده است که این می‌تواند روی تولید و حتی دی‌ان‌ای (DNA) اسپرم هم تاثیر بگذارد».

۴- قرار دادن کامپیوتر روی ران‌ها

از آنجایی که درجه حرارت بیضه‌ها باید بین ۱ تا ۲ درجه سانتیگراد کمتر از دمای بدن باشد، مطالعات متشر

۵- مخل کننده‌های غدد درون ریز

اینترنت بی‌سیم هم می‌تواند اثرات منفی احتمالی داشته باشد. او می‌گوید: «در مطالعات تجربی انجام شده در آزمایشگاه، عناصری مانند وای‌فای و امواج الکترومغناطیسی روی اسپرم‌ها تأثیر می‌گذارد. ولی هنوز به صورت قطعی نمی‌توان گفت آیا این تکنولوژی‌ها می‌توانند به این سلول‌ها آسیب برسانند».

چه باید کرد؟

مدان که می‌خواهد بچه‌دار شوند می‌توانند با تغییراتی در سبک زندگی‌شان شناسن موقعیت خود را افزایش دهند تا آسیب‌های وارده به بیضه‌ها را جبران کنند. به عنوان مثال آنها می‌توانند وسیله‌ریزی غذایی متعادل و فعالیت بدنی منظم وزن خود را کاهش داده و مصرف الکل و سیگار و سایر مواد را کاهش داده یا کاملاً قطع کنند. اگر سکس به صورت تقریبی و با شریک‌های جنسی گهگاهی است و هدف از آن بارداری نیست، برای جلوگیری از عفونت‌هایی مانند کلامیدیا و سوزاک همیشه از کاندوم استفاده کنید. افرادی که در اوایل دوره نوجوانی واکسن HPV می‌زنند، نسبت به این ویروس و عاقوب ناشی از آن در بدن مصنوبیت بیشتری دارند. حتی اگر با وجود همه این تیپراتر در سبک زندگی، مشکل فرزند‌آوری وجود داشته باشد پهلو است به پژوهش مراجعه کنید. بر اساس دستورالعمل‌های ملی و بین‌المللی، زمان مراجعه به متخصص سستگی به سر خانم دارد. اقای میراندا می‌گوید: «اگر زن زیر ۳۵ سال داشته باشد، زن و شوهر باید تا ۱ سال سعی کنند با آمیزش جنسی منظم و حدود ۳ بار در هفته و با نظارت بر دوره‌های باروری سعی کنند بچه‌دار شوند». ولی اگر سن زن بالای ۳۵ سال است و مشکل باردار شدن برای بیش از ۶ ماه وجود داشته باشد، این یک عالمت هشدارهایه است. پژوهش‌کان می‌گویند دلیل آن کاهش سرعت ذخیره تخمک‌ها از آن سن به بعد است و تا خیر ۱۲ ماهه برای یافتن پاسخ می‌تواند اتفاق وقوع کند.

اقای رادالی توضیح می‌دهد: «بررسی‌ها نیاز به دخیل کردن زن و مرد برای کشف عمل احتمالی و نشان دادن بهترین درمان‌ها دارد».

اگر مشکل مربوط به مرد باشد، معمولاً متخصصان مکمل‌های ویتمانی سرشوار از آنتی اکسیدان را تجویز می‌کنند که به محافظت از بیضه‌ها مکم می‌کنند همچنین ممکن است برای تنظیم هرمهون‌ها نیاز به مکمل وجود داشته باشد. اقای میراندا می‌گوید: «و لبته درمان برخی از این بیماری‌ها که منشا مشکل هستند، توسط دارو و جراحی امکان پذیر باشد».

او نتیجه‌گیری می‌کند: «عفونت‌های باکتریایی با آنتی بیوتیک‌ها و نقص‌های آنانوئومیک در دستگاه تناسلی با دادخالات جراحی قابل درمان هستند». به عنوان آخرین راه حل، زوج‌ها می‌توانند از تکنیک‌هایی کمک باروری مانند لقاچ مصنوعی استفاده کنند.

در نهایت متخصصان به مجموعه‌ای از ترکیبات سی اشاره می‌کنند که به طور کلی با عنوان مخل کننده‌های غدد درون ریز شناخته می‌شوند. این فهرست شامل آلتینده‌های شناسایی شده در جو و همچنین بلاستیک‌ها و آفتکش‌هاست. این موکول‌ها ساختار سیار مشابهی با هرمهون‌هاي بین ما دارند و به همین دلیل داخل گیرینده‌های سلولی قرار گرفته و فرآیندهای ناخواسته‌ای را آغاز می‌کنند. به نظر می‌رسد یکی از این پیشرفت‌ها که در مطالعات اخیر شناسایی شده بروی باروری آقایان تاثیر داشته باشد. اقای رادالی می‌گوید: «لی هنوز میزان این مشکل را به صورت قطعی نمی‌دانم و برای تعیین آن مطالعات زیادی در حال انجام هستند».

ذینایی نایاب‌گر؟

علاوه بر عوامل محیطی و رفتاری که منجر به کاهش اسپرم می‌شوند، موضوع درونی هم در ایجاد چنین پدیده‌ای نقش دارند. اولينن مورد ژنتيك است. تخمین زده می‌شود بین ۱۰ تا ۳۰ درصد از مواد دشواری در فرزند‌آوری مربوط به مشکلات موجود در دی‌ان‌ای مردان است. نسبت اسپرم‌های عیوبی بین در سال‌های اخیر افزایش یافته است.

دومین مورد مربوط به افزایش سن و این حقیقت است که مردها دیرتر در زندگی به فکر پدر شدن می‌افتد. او توضیح می‌دهد: «ما می‌دانیم در طول زندگی ظرفیت باروری کاهش پیدا می‌کند. با اینکه این کاهش در مردان به اندازه خانم‌ها چشمگیر نیست، ولی هرمهون‌ها کاهش پیدا می‌کنند که برای تولید گامت‌ها مهم هستند».

اگر در نظر بگیریم تعداد اسپرم ها در ۵۰ سال کاهش ۵۱ درصدی داشته است و سرعت این پدیده هم در ۲ دهه اخیر افزایش پیدا کرده است. آیا این عدد به صفر نزدیک و نزدیکتر می‌شود؟ به هر حال، اگر این میزان کاهش در سطح کوئنی ادامه پیدا کند، تا سال

شده در دهه گذشته نشان می‌دهد عادت کار کردن با کامپیوتر روی ران‌ها خطر دیگری برای کارخانه گامت به شمار می‌رود. این به دلیل داغ شدن بازی این دستگاه است که ممکن است منجر به «بخته شدن» اسپرم شود. نگه داشتن لپ‌تاپ برای ساعت‌ها روی پاها می‌تواند اسپرم‌ها را برداشت کند

اقای میراندا اشاره می‌کند که عادات دیگری هم که با دمای بالا ارتباط دارند، خطواتی برای تولید مثل ایجاد می‌کنند، به عنوان مثال حمام کردن طولانی در آب گرم یا سونا. این پژوهش اشاره می‌کند که تکنولوژی هم از طریق امواج الکترومغناطیسی، سیگنال‌های تلفن و حتی

شهروندان هرات: بادرمان معتادین یک از مشکلات اجتماعی حل می‌گردد

هرات می‌گویند که در چند روز گذشته، حدود چهار هزارو ۵۰۰ تن معتاد به مواد مخدر را از شهر هرات جمع آوری و به کمک اداره‌های ذیرپوش به کمپ‌های مختلف انتقال داده اند. به اساس گزارش‌های که هفته قبل به نشر رسیده است مولوی حیات الله

روحانی مدیر مبارزه با مواد مخدر هرات، گفت: بیشتر این معتادان از ایران به این ولایت آمده اند و خوشبختانه با آغاز سرما تمامی این بیماران از نقاط مختلف شهر جمع آوری شدند.

وی افزود که تاکنون حدود ۷۰۰ تن که مواد مخدر را به گونه عمد و پرچون به فروش می‌رسانند؛ بازداشت شده‌اند و ۲۳ کارخانه بزرگ تولید این مواد تخریب شده است.

از شهروندان می‌گوید؛ جمع آوری معتادین از سطح شهر می‌تواند یک کمک بزرگی به شهروندان باشد. اش توانسته است که بزرگترین معضل اجتماعی که وجود معتادین در سطح شهر است؛ را شهر است؛ را حل کند.

قندی گل (اسم مستعار) که چهار فرزند اش معتاد هستند می‌گوید: "شوهرم در جنگ شهید شده است من همراه چهار پسرم که معتاد هستند زندگی می‌کنم. یک زن بیوه هستم توانایی درمان پسران خود را ندارم؛ اما فعلاً خوشحال هستم چون دولت هر چهار پسرم را به شفاخانه برای درمان برد".

این درحالیست که مسئولان در مدیریت

شماری از شهروندان در هرات با ابراز خوشحالی و استقبال از درمان و جمع آوری معتادین از سطح شهر می‌گویند؛ امارت اسلامی با این کار اش یکی از بزرگترین معضلهای اجتماعی که وجود معتادین در سطح شهر است؛ را حل می‌کند.

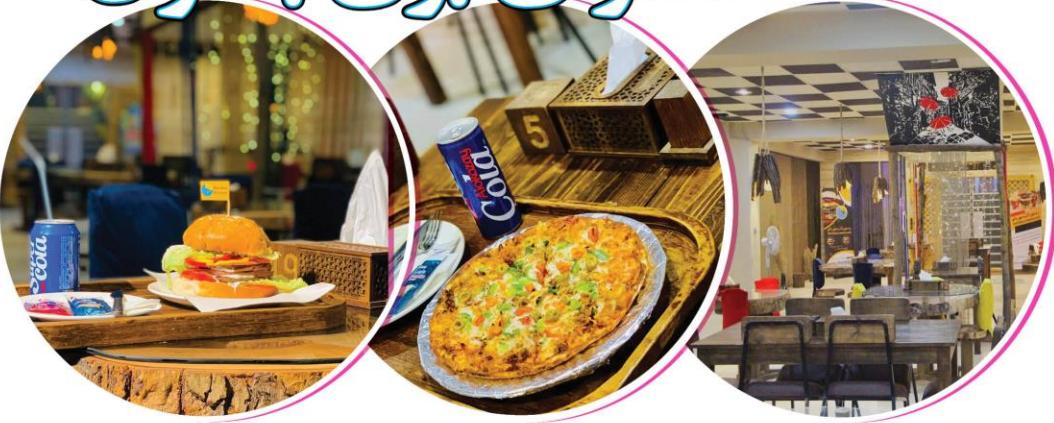
محمد رحیم احمدی ضمن تشکر از امارت اسلامی می‌گوید: "یک پسر دارم که چندین سال می‌شود معتاد است به دلیل این که توانایی مالی ندارم نمی‌توانستم که پسرم را درمان کنم اما از زمانی که امارت اسلامی برنامه درمان معتادان را روی دست گرفته است پسرم را به شفاخانه گذره بردم و فعلاً مدت بیست روز می‌شود که تحت تداوی قرار دارد."

در همین حال بصیر احمد یکی دیگر

سفره خانه‌ی مهریانو

سفره‌ی برای بانوان

قابل ذکر است که این رستوران در کنار این که یک مکان برای صرف غذا مخصوص بانوان دارد همچنان سفارشات دیگر مردم را نیز می‌پذیرد.

خانم رضایی مسؤول این رستوران می‌گوید چون ورود مردها در رستوران منمنع است آنها برای خدمت دهی به تمام اشار جامعه یک پیک موتوری استخدام کردند تا از این زنان زیادی همه روزه برای خرید به بازار طریق بتوانند به همه خدمت دهی کنند. این حاتم‌ها از امارت اسلامی و نهادهای مدد رسان بین‌المللی می‌خواهند که از کار آنها حمایت شود.

باید گفت که بعد از روی کار آمدن امارت اسلامی این اولین رستوران و آشپزخانه است که توسط بانوان ایجاد شده است.

خورشت قورمه، مانتو، آشک، بولانی، سمبوسه، قابلی، سبزی، کباب، پلو و کیچیری لیست مینوی این رستوران است.

در همین حال شماری از مشتریان با ابراز خرسندی می‌گویند ایجاد چین رستوران‌ها برای خانم‌ها یکی از نیازهای جامعه است. فرشته صالحی یکی از مشتریان می‌گوید: زنان زیادی همه روزه برای خرید به بازار می‌روند ایجاد چین رضایی جای که مخصوص نسربن رضایی یکی از این زنان که بخش مدیریت این رستوران را دارد می‌گوید که پنج خانم با سرمایه‌گذاری اندک کار خود را هستند. آغار کردند و فعلایار کار خود راضی هستند. خانم رضایی می‌گوید: "ما سه ماه قبل با سرمایه‌گذاری سی هزار افغانی کار خود را به گونه کوچک آغاز کردیم. حتی برای پیشبرد کار خود از امکاناتی که خودمان در خانه داشتیم استفاده کردیم. من خودم برعکس از لوازم آشپزخانه را از خانه خود آوردم تا به بتوانیم از امکانات اندک و قابل دسترس خود بهترین استفاده کنیم."

وی هدف از راه اندازی این رستوران را کار آفرینی برای خانم‌ها عنوان کرده می‌گوید با این کار خود می‌خواهند که برای خانم‌های دیگر انگیزه کار کردن را بوجود بیاورند.

خانم رضایی راه اندازی جندین شبعت دیگر در نقاط مختلف شهر را اهداف بلند خود عنوان کرده می‌گوید: "در حال حاضر خانم‌های زیادی هستند که به کار نیاز دارند ما با گسترش کار خود می‌خواهیم که یک کمک برای خانم‌های که نیاز به کار دارند باشیم."

تأکید رئیس اطلاعات و فرهنگ هرات، بر تشریک مساعی رسانه‌ها و امارت اسلام

مولانا حقانی افزود که اگر مشکل در می‌گوید که این اداره همکار با رسانه‌ها است. رسانه‌ها وجود داشته باشد، این اداره از سویی هم خبرنگاران نیز، با موافقت از طریق ریاست اطلاعات و فرهنگ همیشه می‌گوند که یوتیوب برها اکثراً جدای رسانه کار می‌کنند.

در این نشست، تأکید شد که کنترول به اساس گزارش آزادی از این اداره بتواند، یوتیوب برها در چارچوب یک قانون از مشکلات رسانه‌ها را پی‌گیری کند.

رئیس اطلاعات و فرهنگ هرات، در نشستی که با حضور داشت صاحب امتیاز رسانه‌ها و خبرنگاران برگزار شده بود، بر تقویت و می‌تواند، تا سطح وزارت رفع کند. همانگی بیشتر با مسوولان رسانه‌ای و موصوف علاوه کرد که دسترسی به اطلاعات نظام تأکید کرد.

به نقل از آزادی این اداره: مولانا حقانی می‌گوید ارتباط بیشتر با اداره اطلاعات و فرهنگ و رسانه‌ها سبب می‌شود که این اداره بتواند، جلسه، نماینده امر به معروف و نهی از منکر نیز از همکاری متقابل با رسانه‌ها خبر داده

رئیس اطلاعات و فرهنگ هرات، در نشستی که با حضور داشت صاحب امتیاز رسانه‌ها و خبرنگاران برگزار شده بود، بر تقویت و می‌تواند، تا سطح وزارت رفع کند. همانگی بیشتر با مسوولان رسانه‌ای و موصوف علاوه کرد که دسترسی به اطلاعات نظام تأکید کرد.

به نقل از آزادی این اداره: مولانا حقانی می‌گوید ارتباط بیشتر با اداره اطلاعات و فرهنگ و رسانه‌ها سبب می‌شود که این اداره بتواند، جلسه، نماینده امر به معروف و نهی از منکر نیز از همکاری متقابل با رسانه‌ها خبر داده

آغاز کار دو پروژه توسعه در هرات

به گزارش آذانس باختر؛ ریاست آب رسانی هرات پروژه‌های تجدید و تعویض پیپهای آبرسانی را از چندی بدینسو آغاز کرده که در نواحی مختلف عملی شده و چالش‌های اکثریت شهروندان را از لحاظ دسترسی به آب صحی آشامیدنی مرفوع می‌کند.

رسانی هرات به آذانس باختر گفت که با تکمیل این پروژه‌ها، یک هزارو سه صد خانوارده، به آب صحی آشامیدنی دسترسی پیدا خواهد کرد.

رییس آبرسانی هرات می‌افزاید که تمامی معیارها تا ۲۵ سال آینده برای این پروژه در نظر گرفته شده است.

کار دو پروژه تعویض و تجدید آب رسانی در شهر هرات، با حمایت مالی کمیته صلیب سرخ آغاز شد. با تطبیق این پروژه‌ها، قرار است میزان مشترک ریاست آب رسانی هرات، بیشتر شود.

انجینیر محمد نادر کاکر رییس فقید آب

یائسگی چیست و چه نشانه‌هایی دارد؟

شدید یائسگی می‌شوند.
این نشانه‌ها به طور متوسط حدود ۷ سال ادامه پیدا می‌کند و یکی از هر سه زن این نشانه‌ها را برای مدت زمانی طولانی تر دارد.

اگر از فقره‌های جلوگیری از بارداری استفاده می‌کنید فهمیدن اینکه چه زمانی به دوران یائسگی می‌رسید دشوار می‌شود جون این فقره‌ها اثرات دیگری بر عادت‌های انسان را می‌گذارند.

ادامه مطلب در صفحه بعدی

نتیجه تغییراتی در بدن ایجاد کند.
وقتی تخمدان‌های دیگر تخمک آزاد نمی‌کنند بارداری دیگر امکان ندارد و یائسگی از راه می‌رسد.

نشانه‌های یائسگی چیست؟
یائسگی و سال‌های پیش یائسگی از جنبه‌های گوناگونی بر زنان اثر می‌گذارد.
مغز، عادت‌های انسان، بوست، ماهیجه‌ها و احساسات زنان در این دوران دستخوش اثرات تغییر می‌زنند.
استروژن می‌شود.

نشانه‌های فراوانی در این دوران وجود دارد که ممکن است برعکس از آنها را داشته باشید یا هیچ کدام را نداشته باشید و مدت زمانی که هر زن آن را تجربه می‌کند هم متفاوت است.

معمول ترین نشانه‌های یائسگی:
خون‌ریزی ماهانه شدید یا نامنظم گرگرفتگی تعریق شبانه احسان ناخوش و بدخلقی خشکی واژن مشکل مثانه و کنترل ادرار ضعف حافظه و تمکز که به طور معمول به آن مه مغزی یا تیرگی ذهن می‌گویند و همچنین درد مفاصل و خشکی بوست هم گاهی روی می‌دهد.

همه زنان چنین نشانه‌هایی را تجربه نمی‌کنند اما بیشتر آنها بعنی حدود ۷۵٪ چنین نشانه‌هایی دارند.

حدود یک چهارم زنان دچار نشانه‌های

هر زنی به طور طبیعی از حدود ۴۰ سالگی به بعد به دوران یائسگی می‌رسد و نشانه‌های آن را تجربه می‌کند.

یائسگی چیست؟

یائسگی توقف عادت ماهانه در زنان است که به طور طبیعی حول و حوش ۵۱ سالگی روی می‌دهد. این رویداد نشانه پایان دوران باروری و شروع مرحله تازه‌ای از زندگی است.
پیش از یائسگی عادت ماهانه نامنظم می‌شود که به آن دوران پیش‌یائسگی می‌گویند و به طور متوسط از حدود ۴۶ سالگی شروع می‌شود. این دورانی است که بیشتر زنان متوجه می‌شوند عادت ماهانه نامنظم یا شدید شده است و احساس درد و مشکلات جسمی دیگر دارند که پیش از آن نداشته‌اند.

وقتی عادت ماهانه به مدت ۱۲ ماه متوقف شده باشد می‌توان گفت دوران یائسگی از سرگزرنانده شده است.

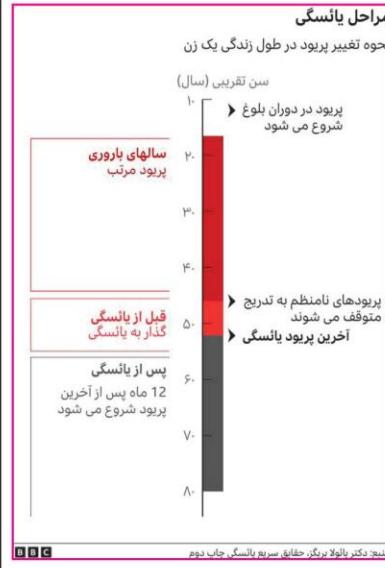
در برخی زنان این دوران چه به طور طبیعی و چه به دلیل درمان‌ها یا بیماری‌های گوناگون زودتر فرامی‌رسد.

دلیل یائسگی چیست؟

میزان هورمون‌ها تغییر می‌کنند به ویژه هورمون استروژن که تنظیم کننده چرخه عادت ماهانه است.

با افزایش سن زنان، تخمدان‌ها تخمک‌های کمتری از راه می‌کنند و میزان استروژن نوسان پیدا می‌کنند و به تدریج کم می‌شود که باعث بروز نشانه‌های یائسگی در زنان می‌شود.

بنابراین یائسگی در زنان می‌شود. این ماجرا یک شبه و ناگهان اتفاق نمی‌افتد. چند سال طول می‌کشد تا این هورمون مهم کاهش پیدا کند و به همان میزان بماند و در

ادامه مطلب . . .

دلیل گرگرفتگی چیست؟

کمبود استروژن. این هورمون بر کارکرد

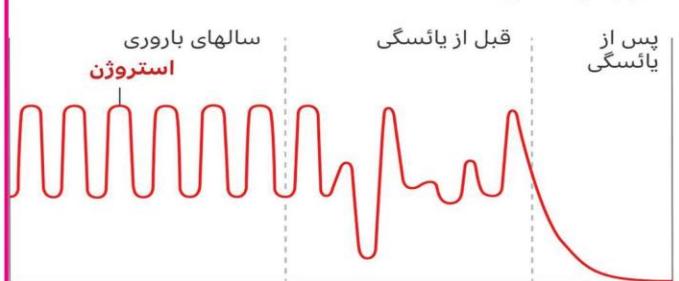
تموستای بدن در مغز اثر دارد.

به طور معمول بدن با تغییرات دمایی به خوبی

خود را تطبیق می‌دهد اما بدون وجود هورمون

استروژن تموستای بدن از کار می‌افتد و مغز

گذار به یائسگی

منبع: دکتر پائولا بریگز، حقایق سریع یائسگی

هر مومن‌هایی مانند استروژن که در دوران یائسگی در بدن کاهش پیدا می‌کنند و با این روش جلوی نشانه‌ها و عوارض این دوران را می‌گیرند.
هر مومن‌درمانی برای افرادی که ساقمه سلطان، لخته‌های خونی و فشارخون بالا دارند مناسب نیست.
با این روش‌ها زنان می‌توانند در این دوران احساس بهتری داشته باشند:
رژیم غذایی معادل، کم چربی و سرشار از کلسیم برای تقویت استخوان‌ها و محافظت از قلب ورزش منظم، کاهش اضطراب و استرس برای محافظت از بیماری‌های قلبی ترک سیگار برای جلوگیری از بیماری‌های قلبی و گرگرفتگی پرهیز از نوشیدن الکل برای کاهش گرگرفتگی بروهش‌ها نشان داده است که خودن استروژن گیاهی مانند سویا و شبدر قرمز به کاهش نشانه‌ها کمک می‌کند و مصرف مکمل‌های ویتامین‌D دی هم باعث سلامت استخوان‌ها می‌شود.

پس از یائسگی چه روحی می‌دهد؟
یک سال پس از آخرین عادت ماهانه وارد مرحله پس از یائسگی می‌شوید.
توقف تولید استروژن در بدن اثرات طولانی‌مدتی بر استخوان‌ها و قلب دارد که عوارض ناگزیر سالمندی است.
با افزایش میانگین طول عمر در جهان، اکنون زنان بیش از یک‌سوم عمر خود را پس از یائسگی می‌گذرانند.

می‌رسد اما کارشناسان معتقدند که این تست‌ها پس از ۴۵ سالگی کارایی ندارند.
بهترین راه این است که درباره روال عادت ماهانه و نشانه‌های دیگر با پزشک متخصص زنان مشورت کنید.
این تست‌ها میزان هورمون محرك فولیکول (فاساج) را اندازه می‌گیرند. میزان این هورمون

تصور می‌کند بدن بیش از اندازه داغ شده است در حالی که چنین نیست.

استروژن بر خلق و خو هم اثر می‌گذارد. این هورمون با مواد شیمیایی گیرنده مغز که خلق و خو و روحیه و رفتار را کنترل می‌کند واکنش ایجاد می‌کند و مقدار کم این هورمون باعث احساس ناخوشی، اضطراب و افسردگی می‌شود.

آیا هورمون‌های دیگری هم در یائسگی نقش دارند؟

البته، پروژسترون و تستوسترون اما این دو هورمون اثرات مشابه کاهش میزان استروژن را ندارند.

پروژسترون هر ماه بدن را برای بارداری آماده می‌کند و با توقف تخمک‌گذاری و عادت ماهانه میزان این هورمون هم کاهش پیدا می‌کند.

تستوسترون که در بدن زنان که به میزان بالایی ترشح می‌شود به فعالیت جنسی و میزان انرژی مربوط است.

این هورمون از حدود ۲۰ سالگی رویه کاهش می‌رود و برخی زنان بمناچار نیاز به جبران آن پیدا می‌کنند.

آیا آزمایش یائسگی وجود دارد؟
تست‌هایی برای تشخیص یائسگی به فروش

ہندام و قوع زلزلہ چہ باید کر دیں؟

در زمان وقوع زمین لرزه و پس از آن چه باید کرد؟

کسانی که تجربه تاخ زلزله را ارتدن می‌گویند که در ابتدای وقوع زمین لرزه با صدای عجیب مواده می‌شوند که معمولاً بسرعت تبدیل به لرزش‌های اولیه خفیف می‌شود.

مرحله بعدی موج اصلی زلزله است که از چند ثانیه تا چند دققه طول می‌کشد و مرحله آخر وقوع پس از روزهایی است که از موج اصلی خفیفت است.

تمامی اینها می‌توانند در مدت بسیار کوتاهی اتفاق بیافتد. لبته ممکن است بستی از وقوع لرزه اصلی چندین روزش خفیف شود، مثلاً در مورد زلزله به در استان کرمان در سال ۱۳۸۲ اتفاق افتاد.

پیش از وقوع موج اصلی زلزله که در حدود ۵ و نیم صبح اتفاق افتاد، دو روزه خفیف اتفاق افتاده بود. سازمان لرزه‌نگاری امریکا در این زمینه توصیه‌هایی دارد که بعضی از آنها اشاره می‌کنیم.

در هنگام وقوع زلزله
اگر در داخل ساختمان هستید:
از پنجه‌ها، کمدهای بزرگ، شومینه و همچنین
شانه‌هاست سینگین که ممکن است بر روی شما سقوط
کنند، دوری کنید. زیر میز ناهارخوری یا میز تحریر
پنهان بگیرید و چنانچه در اثر زلزله حرکت کردن.
پایه‌های آنها را با سدستان از مکالم بگیرید. اگر در
مجتمع مسکونی زندگی می‌کنید در هنگام لرزش
بسمت بیرون یا باین راه پله‌ها ندوید چون ممکن

برگزاری نمایشگاه تولیدات داخلی زنان مشتبث

(شنبه ۲۰ حوت) از طرف اتاق های تجارت و صنایع زنان در هرات افتتاح شد.

این نمایشگاه سر از امروز به مدت پنج روز به روی خانم ها باز می باشد.

این نمایشگاه ۴۵ غرفه دارد که بالای ۵ خانم در آن مصروف خرید و فروش اجنساً مختلفاند.

مسئولان اتاق های تجارت زنان هدف از برگزاری این نمایشگاه را بازاریابی برای صنایع دستی خانم ها عنوان کردند.

بهنار سلیمانی معاون اتاق های تجارت زن غرب می گوید "آنها در تلاش اند که در کنار بازاریابی برای خانم های یک مکان مناسب دیگر را نیز برای خانم های تجارت پیشنهاد مهیا سازند تا خانم ها بتوانند در آن مکان تجارت خود را آغاز کنند.

وی گفت در آینده های نزدیک قرار است که در مارکت پلاذیوم ستრ یک مکان برای خانم های تجارت پیشنهاد می گیرد.

در این نمایشگاه صنایع دستی خانم ها چون گیف، انواع جواهرات ساخته شده دست خانم ها، انواع مواد غذایی و ادویه چات و برخی اجنساً تجارتی چون لباس، کفش و لوازم آرایشی به نمایش گذاشته شده و به فروش می رسند.

در همین حال شماری از زنان مشتبث با ایجاد خرسنده از برگزاری این نمایشگاهها خواهان برگزاری بیشتر این برنامه ها برای خانم ها هستند.

فرزانه جامی یکی از زنان تجارت پیشنهاد که صنایع دستی اش را در این نمایشگاه به فروش می رساند می گوید: برگزاری این نمایشگاهها باعث گسترش و پیشرفت تجارت زنان می گردد.

ژیلا حیدری یکی دیگر از این زنان تجارت پیشنهاد می گوید: "ایجاد چنین برنامه ها باعث می شود که زنان در جامعه شناخته شده و ثابت سازند که زنان نیز می توانند مانند مردان و دوشادوش مردان کار کنند."

شماری از بازدید کنندگان می گویند ایجاد چنین مکان های مخصوص بانوان یکی از نیازهای اساسی جامعه است.

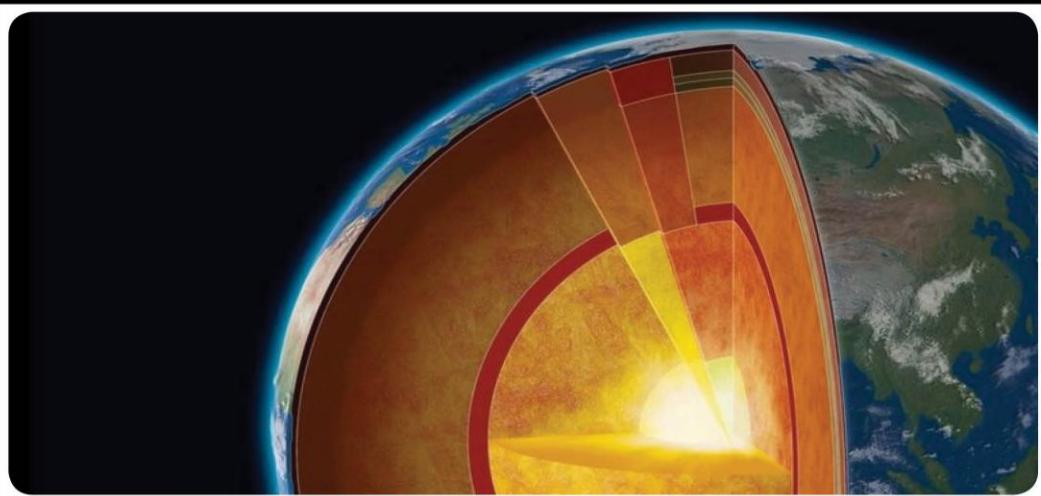
صالحه انوری یکی از بازدید کنندگان می گوید: "برگزاری این نمایشگاهها برای خانم ها در این شرایط یک انگیزه است تا زنان دیگر نیز از توانایی خود استفاده کنند و برای خود کفایی تلاش کنند."

وی می گوید در کنار این، ایجاد چنین مکان ها باعث می شود که خانم ها در خرید راحت تر باشند.

خانم انوری می گوید: "زنان باید حامی یک دیگر باشند؛ و برای حمایت از کار این زنان، ما باید از این نمایشگاه دیدن کنیم و برای تشویق شان خرید کنیم."

قابل یادآور است که چندی قبل نیز برای حمایت از صنایع دستی خانم ها نمایشگاهی در هرات از سوی اتاق های تجارت زنان برگزار گردید.

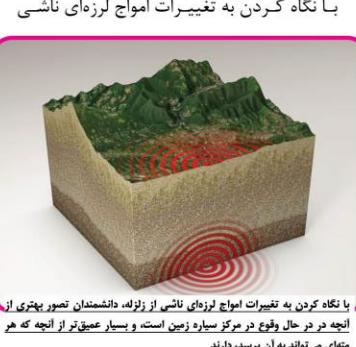
هسته درونی زمین ممکن است شروع به

چرخیدن در جهت مخالف کرده باشد

از زلزله، دانشمندان تصویر بهتری از آنچه در در حال وقوع در مرکز سیاره زمین داشتند، و سیار عمیق تر از آنچه که هر متنهای می‌تواند به آن برسد، دارند. دانشمندان دانشگاه پکن در چین با مطالعه امواج لرزه‌ای - حرکات ارتعاشی در زمین - که در طی چندین سال توسط زمین‌لرزه‌های بسیار مشابه ایجاد می‌شوند، به حرکت در اعماق سطح زمین نگاه می‌کنند. زمین‌لرزه‌هایی بزرگ روی سطح زمین اتفاق می‌افتدند و انرژی را به اعماق زمین می‌فرستند و دوباره بر می‌گردانند. دانشمندان با ردیابی مسیرهای این امواج لرزه‌ای در درون زمین، دریافت‌هایند که «تغییر کمی در دهه گذشته» به وجود آمده است. یافته‌های آن‌ها نشان می‌دهد که چرخش هسته درونی زمین متوقف شده است و طی سال‌ها به طور دوره‌ای چرخش از یک جهت به سمت دیگر بوده است. اگر میدان‌های مغناطیسی زمین را ببینیم به این شکل خواهد بود

لایه مطلب در صفحه بعدی

فلزی جامد است. تحقیقات قبلی نشان داده است که هسته درونی سیاره زمین توسط یک هسته بیرونی فلزی مایع از بقیه زمین جدا شده است، به این معنی که می‌تواند طور مستقل بچرخد و لزوماً با بقیه این سیاره همانهنج نیست.

با نگاه کردن به تغییرات امواج لرزه‌ای ناشی از زلزله، دانشمندان تصویر بهتری از آنچه در حال وقوع در مرکز سیاره زمین داشتند، و سیار عمیق تر از آنچه که هر متنهای می‌تواند به آن برسد دارند

به گفته دانشمندان،

هسته چرخان مرکز زمین ممکن است شروع به چرخش در جهت مخالف کرده باشد. اما این به چه معنایست و چرا اهمیت دارد؟

اگر زمین را کمی شبیه تخم مرغ تصور کنید، پوسه‌اش مانند پوست تخم مرغ است، گوشته آن - لایه ضخیم سنگ - مانند سفیده و هسته آن مانند زرده است. دلیل وجود حباب‌هایی به بزرگی قاره در اعماق زمین چیست؟

معماه آخرین 'عنصر کشف نشده' هسته کره زمین حل شد

'دروازه جهنم' عمیق‌ترین چاه ساخت بشر

هسته درونی به اندازه سطح خورشید داغ است و داغ‌ترین قسمت زمین است. این هسته آنقدر در مرکز زمین است و در نتیجه چنان تحت فشار است که با وجود اینکه بسیار بسیار داغ است، یک گوی

لادمه مطلب...

چه تاثیری بر ما می‌گذارد؟

تغییرات درون هسته زمین بر روی انسان‌هایی که در سطح سیاره زندگی می‌کنند تأثیر می‌گذارد و چیزی‌ای مانند ناوبری و حتی طول روز را تغییر می‌دهد. و دلیل آن چیزی به نام میدان مغناطیسی

از یک میلی ثانیه است ولی همین کافی است که درست مانند سال کیسه، از ده ۱۹۷۰ نیاز به ۲۷ ثانیه جهش برای تصحیح زمان مان داشته باشیم. تصور می‌شود سرعت چرخش زمین حول محور خود در طول تاریخ به طور مداوم تغییر کرده است و این به دلیل تغییر در میدان مغناطیسی زمین همچنین مشخص

در سال‌های اخیر به قدری شتاب یافته است که باید تغییراتی برای ناوبری برای هوایپیماهای نظامی و تجاری و همچنین عملیات‌جستجو و نجات در اطراف قطب شمال ایجاد شود.

اما همه دانشمندان با یافته‌های جدید موافق نیستند.

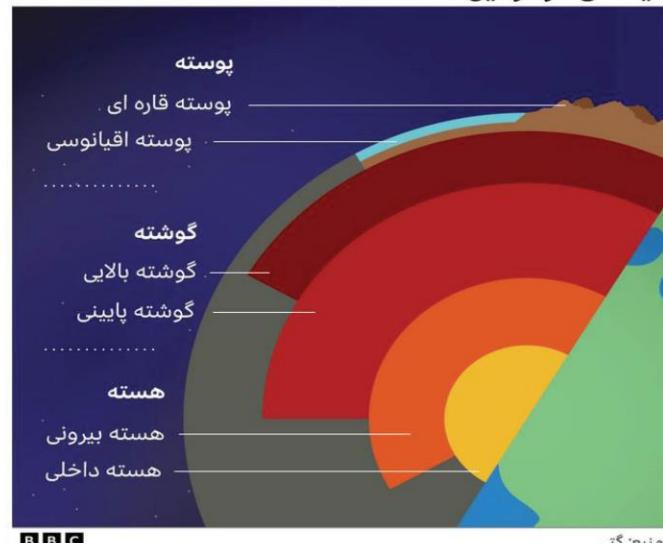
دکتر جان ویدال یک ژئوفیزیکدان بر جسته در جنوب کالیفرنیا است. او در این مطالعه شرکت نداشته است اما می‌گوید مطمئن نیست که موافق آن باشد.

او نگاه کردن به هسته زمین را پژوهشکی مقایسه کرد که تلاش می‌کند بدون اسکرین بدن را بررسی کند و گفت: «تصویر ما از درون زمین هنوز تار است».

ویدال افزود: «چیزی در حال رخ دادن می‌کند که چرخش زمین حول محور خود است و من فکر می‌کنم که آن را کشف خواهیم کرد، اما ممکن است یک دهه طول بکشد.»

لایه‌های کره زمین

است. سیاره ما همیشه در فضا در حال چرخش است و در مرکز آن، هسته فلزی زمین نیز در حال چرخش است. این حرکات یک نیروی مغناطیسی ایجاد می‌کند که زمین را احاطه کرده است و میدان مغناطیسی نام دارد.

درست مانند آهنگاهایی که در مدرسه استفاده می‌کنید - که ممکن است انتهای قرمز و آبی برای نشان دادن قطب شمال و جنوب داشته باشند - زمین که مانند یک آهنگای غولپیکر است دارای قطب شمال و جنوب مغناطیسی است.

آنچه مایه سردرگمی است این است که این دو در همان موقعیت‌های قطب شمال و جنوب جغرافیایی نیستند و از زمان کشف آنها در حدود ۲۰۰ سال پیش، قطب‌های مغناطیسی زمین در حال حرکت بوده‌اند.

از سال ۱۸۳۲، قطب مغناطیسی شمالی ۱۴۰۰ مایل از شمال کانادا به سمت سیبری در روسیه تغییر مکان داده است.

شاعرین کلام

مقدمه

شعر و شاعری پدیدهای قشنگ احساسی و عاطفی می‌باشد که در قالبهای غزل، منوی، رباعی، چهاربیتی، قصیده و غیره گونه‌ها و غالب‌های شعری متبارز می‌گردند. هر نوع از قالبها توانای نوآژن روح و زبان را دارد و گاهای آدم جهان احساس آرامشی می‌دهد که ائمگار شعر مخصوص برای دگرگونی حالت انسان سروده شده باشد، با شعر می‌توان سفر کرد به بهترین حالت‌های عانقاله، عاقله و نصایح حکیمانه. همچنان قشنگ‌های دنیا را از دید و نظر غیر خود نگریسته و حس شاعرانه‌ای را درک کرده و از آن لذت برده، در مواردی بعضی شاعران در بخش کتاب‌دار در اوآخر امر مرسون هرات بود. فکوری چون از خواجه‌دیبا با فضل و علم پبور برخاسته به در کمال ساده‌گی گذاشت (کامگار؛ ۱۳۹۶: ۱۰۵).

این شاعر کوشانی متأثر در مطبوعات و چندی را قابل ذکر می‌دانم، برخورد نیکو و احترام‌هایشان با بزرگان، عطفوت و مهربانی‌شان با اطفال را می‌توان از خصایل نیکو و پسندیده‌شان پر شمرد. صیر و بردباری‌شان در بربر مشکلات زنده‌گی و حوادث ناگوار و شادمانی‌های روزگار از جمله خصوصیت‌های شان بوده که تمام نزدیکان‌شان به این عادت‌شان اقرار دارند و همچنان عادت پسندیده‌شان در برخورد نیکو با مردم نیز قابل ذکر است (مصطفاچی شماره ۲).

نظريات در مورد اشعار آقای فکوری

شعر فکوری آینده‌دار، آلام، درده، تابسمانی‌ها و ناهنجاری‌های اجتماعی است، که با پهتنی روشن و با زبانی ساده در میان زمان تأثیرگذار تقدیم روزگارش گردید. جوشش‌های برخاسته از اخلاص و باورمندی آقای فکوری بر پهنه‌ی هر دل آگاه و بیدار تأثیرگذار بود و از جذبات خاصی برخوردار است که بر عظمت و ماندگاری کلام وی افزوده است. موصوف که خدام راستین نیازمندان هرات در دارالمساکین هرات بود، از ارائه خدمات ارزنه و خصصانه به نیازمندان آن مرکز بهره‌های منوی گرفت، که رضایت و خرسندي مستمندان بی کس موج مبارز احساسات باطنی وی گردیده و به عنوان استوانه‌های عروج وی به سوی کمالات نیک و در نهایت به پختگی شعر وی انجامیده است.

لادمه مطلب در صفحه بعدی

بحث این نوشتۀ خلاصه زنگی شخصیتی از دیار دارا شخصیتی با تقوا و خدا پرست که در مهربانی، نرم خوی و انسانیت شهره بوده و اسم و رسمی نیکو از خود بر جای گذاشته و همگان را وارد نموده تا به سخن‌بیان و الایش عرض ارادت داشته و مرتاب احترام را به جای آورند.

چنان چه حضرت سعدی میرمامید: ظالم بمُرُدٍ و قاعدَه زَشَتْ اَز او مباند عادل بِرَفْتَ و نام نیک پادرگل کرد این شخصیت پاک سیرت شاعر برزگوار اهلی ولسوالی غوریان عبدالشکور فکوری می‌باشد که به سرگذشت زمان بر زنگی‌شان از بدو تولد تا روزهای وفات‌شان برداخته شده است.

واژه‌گان کلیدی

شعر، دارا، نیک، شخصیت، وفات، تقوا زنگی نامه

عبدالشکور فکوری فرزند مرحوم عبدالرسول در سال ۱۳۱۴ هجری خورشیدی در روستای غ Bjان ولسوالی غوریان در یک خانواده اهل علم دوست پا در رکاب هستی گذاشت (کامگار، ۱۳۹۶: ۱۰۵). فکوری تعليمات اندانی را تا صنف ششم در غوریان ادامه داده در دوازده سالگی سایه پدر از

لامهه مطلب . . .

(انجمن ادبی هرات، ۱۳۹۳: ۱)

استاد ادبی دوکتور محمد ناصر (هیاب) در مورد هم دیارش چین تحریر نموده که در پیشگفتار کتاب فرید حق اثر چایی این شاعر به چاپ رسیده است چنین سخن رانده اند.
سخن فکوری ساده، موزون، آراسته به موضوع های داغ اجتماعی و جوشش گاه فزار آورده های مردمی است و همین او را بس است. نکوری برای مردمش می سراید و شعر اصلاحی می گوید، بس او را با تکلف و تصун و ندانم کاری های دیگر سروکاری نیست. خوشها که فکوری، فکوری است و پرداخته های او هیچ بر را نمی تابد. او سخنور است و همین سخنوری برایش کافی است و برای همه ما دوستداران او کافی است.

ابوطب مصبعی خطاب به چهان می گوید:

صلو اند ساله یکی مرد غرچه

چرا شصت و سه زیست آن مرد تازی

چرا عمر طاوس و دراج کوتنه

چرا مار و کرگن زید در دارازی

به راستی که (جهانا همانا قسوسي و بازي) و گرنه کسانی چون فکوری باید دیر بزیند تا در راه نجات جامعه و در راستای ارزش های راستین دینی عارفانه شعر بگويند و عاشقانه زندگی را معا کنند و معنادار بسازند. شما اينك ديوان شعری را فراروي داريد که هم غزل های ناب دارد و هم قصيدة های استوار، هم مسمط و مخمس دارد و هم مستاد و مثنوی. گل گشته در اين باستان سيز و زنگين، جان را تازگي می بخشند و رواون را با گواراي آب روان جويه های زلال و جويجه های شفاف آن آشنا ميسازد (همان اثر، ۱۳۹۳: ۵).

بحر بیکران معرفت

در شناخت کربلایی نیست ممکن سال ها گرنوينست صد هزار و گر به گويند قال ها هرچه گويند و نوينست در ره تو صيف حق در مقام وصف او هستند يکسر لال ها در سپردن نیست ممکن تا بسرحد صفات بشکنند اندشه ها را در عروجش بال ها چون حبيش کي توان يياد نمود در دیگر خاک عالم راه گرفته حب جاه و مال ها سور حق کي بتو افسانی نماید از کرم در دلي کو را گرفته حب جاه و مال ها مرد می باید که ترک حب دنیا را کند کي چنان مردی بخيزد از چنین پيرزال ها نیک بختی از ره اخلاص باشد در عمل يك کسار بگذار دیگر بین و فال ها کي رسم بريگهر مقصود از دست هوس تا گرفاري چو ماهی در میان جال ها نیست ممکن لذت دیدار جانان را بدلتا که در دل بسروانی نقش صد تمثال ها کي بهمال حب دنيا ميرسى در کوئی دوست ميرسد در کوئی جانان هر کجا بیال ها

نمونه کلام

(۱)

گشتمام بسمل زتبغ نيز ابروی کسی
میزند آش بجانم گرمی روی کسی
از بیان گردیام منم مکن ای بیخیر
تا که دارم آرزوی چشم آهوی کسی

کارگاه آموزشی

نقش کمک‌های خارجی در انکشاف اقتصادی افغانستان

در شورای متخصصان هرات برگزار شد

شورای متخصصان هرات به سلسله کارگاه‌های قبلی خود، این بار کارگاهی را تحت نام "نقش کمک‌های خارجی در انکشاف اقتصادی افغانستان" در مقر شورا برگزار کرد.

این کارگاه دو روزه روز (۲۴ حوت) با توزیع تصدیق نامه به بیش از ۱۵ تن از پوشش ذکور پایان یافت.

مسوولان شورای متخصصان هرات می‌گویند آنها این کارگاه را به هدف آگاهی مردم از اهمیت کمک‌های خارجی و نقش آن در انکشاف اقتصادی کشور برگزار کردند.

از سوی هم شماری از اشتراک‌کنندگان با استقبال از این برنامه می‌گویند که برگزاری چنین برنامه‌ها یک نیاز است و مردم از این طریق می‌توانند که از پروسه کمک دهی به کشور آگاه شوند.

امیر حسین جیجیدی یک تن از اشتراک‌کنندگان می‌گوید: با برگزاری چنین برنامه‌ها مردم از روند کمک و این که کمک‌ها در انکشاف کدام بخش استفاده می‌شود آگاه می‌شوند.

وی می‌گوید «به جای این که به مردم مواد غذایی کمک شود خوب است که دولت پول کمک شده را برای کارآفرینی به مردم استفاده کند».

در همین حال نذیر احمد سدید استاد پوهنتون/دانشگاه که در مدت این دو روز مسؤولیت تدریس این کارگاه را بدوش داشت می‌گوید: کمک‌های خارجی می‌تواند که یک فرصت و همزمان یک چالش برای مردم باشد.

وی می‌گوید که آنها در این برنامه، تلاش کردند که چالش‌ها و فرصت‌ها را شناسایی کنند و در مورد چگونگی استفاده این کمک‌ها که منجر به انکشاف اقتصادی کشور شود بحث کردند.

قابل یادآوری است که در این مدت دو روز، روی موضوعاتی چون انواع کمک‌های خارجی، چگونگی تأثیر گذاری کمک‌های خارجی بر اقتصاد افغانستان طی چند سال اخیر، چقدر مردم از کمک‌های خارجی بهره‌مند شده‌اند؟، داوم کمک‌های خارجی چی تأثیری بر اقتصاد مردم افغانستان خواهد داشت؟ بحث شد.

آیا ممکن است آلرژی به مواد غذایی بهبود پیدا کند؟

صورت بخصوص در ناجه دهان، گلو، سختی در بlyn و احساس سوزش یا خوش دردهان است. بعضی از علامت‌های آلرژی پسادگی ممکن است با عالم عدم تحمل غذایی اشتباہ گرفته شوند از جمله که بر، خوش پوست، اسهال و تهوع، به همین دلیل مهم است آرژی را یک متخصص تشخیص بدهد تا بتواند تبدیل به واکنش سیار شدید شوند که جان فرد را به خطر می‌اندازد. برای عده‌ای دیگر، مقادیر سیار کوچک از یک ماده غذایی می‌تواند باعث واکنش شدید آرژی شود. به همین دلیل است که روی سنته‌بندی مواد غذایی هشدارهای ازین دست می‌بینید: «احتمال وجود گردنهای آیلی و دانه‌ها»

چه آرژی‌هایی رایج ترین آرژی‌ها برای کودکان هستند؟

آلرژی غذایی می‌تواند در حد یک کمیر کوچک بعد از خوردن شیر باشد و یا شوک شدید آرژی (حمله آنافلاکسی) باشد. داشتن آرژی‌های غذایی بسیار خطرناک‌اند این است که هرچند واکنش‌های آرژی برای خیلی‌ها ملاجم هستند اما برای بعضی می‌توانند به سرعت تبدیل به واکنش سیار شدید شوند که جان فرد را به خطر می‌اندازد. برای عده‌ای دیگر، مقادیر سیار کوچک از یک ماده غذایی می‌تواند باعث واکنش شدید آرژی شود. به همین دلیل است که روی سنته‌بندی مواد غذایی هشدارهای ازین دست می‌بینید: «احتمال وجود گردنهای آیلی و دانه‌ها»

خانم سانتوز ادامه می‌دهد: «برای تشخیص آرژی غذایی باید میزان افزایش آنی بادی آی جی ای که در برخورد با ماده غذایی در بین ایجاد می‌شود را آزمایش کرد. اگر نتیجه این آزمایش در محدوده یک جواب قطعی نباشد، قدم بعدی انجام دادن "جالش غذایی" است. به این معنی که بیمار مقداری از ماده غذایی مشکوک به آرژی‌زایی را می‌خورد تا نهفمیم آیا واکنش آرژی رخ خواهد داد یا نه. این جالش تحت نظرات دقیق تیم پزشکی انجام می‌شود و بیمار بدقش زیر نظر قرار می‌گیرد تا بهمختص شروع عالم حمله آرژی، بتوان آن را درمان کرد.»

امینا وارن رئیس پیش درمانی خیریه آرژی یوکی است. او می‌گوید حتی اگر عالم آرژی خفیف باشد، نباید آن را ندیده گرفت و حتماً باید به پزشک مراجعه کرد تا تشخیص بدهند شاهنهای دیده شده به آرژی مربوط است یا نه. «هرچقدر عالم آرژی شدیدتر باشد، فهمیدن اینکه دقیقاً چه ماده غذایی آن را ایجاد کرده است و چطور باید آن را کنترل کرد اهمیت پیدا می‌کند.»

علامت‌های آرژی غذایی تنگی نفس، باد کردن

آلرژی غذایی می‌تواند در حد یک کمیر کوچک بعد از خوردن شیر باشد و یا شوک شدید آرژی (حمله آنافلاکسی)، داشتن آرژی‌های غذایی بسیار خطرناک‌اند این است که هرچند واکنش‌های آرژی برای خیلی‌ها ملاجم هستند اما برای بعضی می‌توانند به سرعت تبدیل به واکنش سیار شدید شوند که جان فرد را به خطر می‌اندازد. برای عده‌ای دیگر، مقادیر سیار کوچک از یک ماده غذایی می‌تواند باعث واکنش شدید آرژی شود. به همین دلیل است که روی سنته‌بندی مواد غذایی هشدارهای ازین دست می‌بینید: «احتمال وجود گردنهای آیلی و دانه‌ها»

تفاوت بین آرژی به مواد غذایی و عدم تحمل غذایی عدم تحمل غذایی باعث می‌شود بدن شما در مواجه با بعضی غذایها تعادل شمیابی خود را از دست بدهد. این بر هم خوردن تعادل می‌تواند باعث شود نفخ کنید، دل در پگیرید، کمیر بزند و یا احساس خارش کنید. پروفسور کلر میلز از دانشگاه منچستر می‌گویند: «این نوع واکنش‌های بدن به مواد غذایی هرچند آزاردهنده و محدود کننده‌اند اما خطر مرگ ندازند. عدم تحمل لاکتوز و عدم تحمل گلوتن از مواد رایج عدم تحمل غذایی هستند.»

آلرژی به مواد غذایی وقی است که دستگاه اینمن بدن شما در مواجه با بروتین‌های مواد غذایی که به نظرش خطرناک می‌آیند واکنش نشان می‌دهد. در پژوهشی به این نوع آرژی‌ها آرژی‌های غذایی وابسته به آی جی ای می‌گویند. «آی جی ای نوعی آنکه بادی است که بدن ما در مقابل عفونت‌های اینکلی مانند مalaria تولید می‌کند. به دلیل نامعلوم، بدن بعضی افراد در مواجه با گرده گل و گیاه‌ها هم این ماده را ترشح می‌کند و در آن‌ها آرژی فصلی ایجاد می‌شود. در عده‌ای مواد غذایی باعث تولید آی جی ای می‌شوند.» پروفسور میلز مختص از آرژی علاوه بر آرژی‌شناسی مولکولی، در حال حاضر در حال تحقیقی درباره آرژی‌های معمول در بزرگ‌سالان است.

ادامه مطلب در صفحه بعدی

کدامه مطلب...

احتمال ابتلا به الژی غذایی براى ...
کسانی بیشتر است؟

۲۰ سال است بعنوان پرستار مخصوص الژی کار می کند. او می گوید: «ما متوجه شده‌ایم در کودکانی که عارضه پوستی اگزما دارند احتمال بروز الژی غذایی بالاتر است. به نظر ما مواد غذایی الژی زا در این کودکان، قبل از آنکه بدن آن‌ها با خودن آن‌ها توانسته باشد مقاومت پیدا کند، از طریق خراش‌های پوستی اگزما وارد بدنشان می شود و واکنش ایجاد می کند» او ادامه می‌دهد: «اگر پزشک خواهادگی برای کنترل و درمان اگزما پمادهای حاوی استروپید تجویز کرد اصلًا نگران نشوید. دلیل این است اگر اگزما را بدون درمان رها کنید و به مرحله زخم شدن، ترک خودن، ترشحات و قرمزی و تورم برسد احتمال ابتلا به الژی غذایی بسیار بالا می‌رود.»

او ادامه می‌دهد: «اینکه شما در بزرگسالی الژی وابسته به آی جی‌ای به شیر گاو داشته باشید بسیار نادر است. ما تحقیق سراسری با هزاران کودکان متولدشده در کل اروپا انجام دادیم. وقتی این کودکان را در سن ورود به مدرسه دوباره تست کردیم، حتی یک مورد الژی به شیر گاو در بین آن‌ها باقی نمانده

ایا می‌توان از الژی غذایی جلوگیری کرد؟

کدام الژی‌های غذایی با بالا رفتن سن از بین می‌روند؟

اینکه الژی شما به غذایی از بین رفته یا نه بسیار مهم است: «ما در کلینیک روند مقاوم شدن بدن به ماده غذایی را با همان شوهای که در ابتدای الژی را تشخیص داده‌ایم، اندازه می‌گیریم. کاهش سطح آی جی‌ای مخصوص به ماده غذایی موردنظر اغلب نشانه این است که احتمالاً الژی در حال بطرف شدن است.»

«مقاری از ماده خوارکی که در یک بیمار ایجاد واکنش الژی می‌کند با بیمار دیگر و بسته به نوع ماده غذایی متفاوت است. وقتی برای بیماری به مرحله چالش داده غذایی می‌رسم، اول با مقادیر از نوزادان و کودکان رایج است. اما خوشبختانه بیشتر آن‌ها بهمود پیدا می‌کنند. تقریباً شیوه نوع دیگری از الژی است که در سن پایین به آن ابتلا می‌شوند و قریب‌تر به مرحله زخم شدن، ترک خودن، ترشحات آرژی هم از بین می‌رود.»

در آینده ممکن است درمانی برای همه الژی‌ها وجود داشته باشد

حتی اگر الژی شما از نوعی است که در تمام طول عمر همراهتان خواهد بود، راههایی برای کمک کردن به شما در حال پیدا شدن هستند. مخصوصاً از شیوه‌های جدید و آنچه در آینده در دسترس قرار خواهد گرفت بسیار مهیجان‌زدایاند.

بروفسور میلز می‌گوید: «بمتاذگی دارویی برای کنترل الژی به بادامزمی می‌به نام بالقوزیا وارد بازار شده است. این دارو الژی به بادامزمی را درمان نمی‌کند اما می‌تواند شدت حساسیت فرد به بادامزمی و احتمال حملات تصادفی الژی را کم کند. در حال حاضر شووه درمان و کنترل برای الژی به مواد غذایی دیگر مانند شیر، تخم مرغ و دانه‌های درختی هم در حال تحقیق و تکمیل هستند.»

بروفسور سانتوز در پایان می‌گوید: «مطالعات زیادی درباره راههای مختلفی که بتوان در ایجاد الژی‌های غذایی اختلال ایجاد کرد در حال پیشرفت است. من امیدوارم در آینده پژوهیم تا حدی راه هایی برای جلوگیری از پیشرفت الژی‌ها و یا کم کردن شدت این بیماری و پیشگیری از موارد بیشتر پیدا کنیم.»

ایا وقتی باردار هستید باید از خوارکی‌هایی که الژی زا دانسته می‌شوند پرهیز کنید؟ نه. فقط در صورتی که به آن‌ها الژی دارید.

همین طور وقتی کودک شما به سن معرف و خودن خوارکی‌های جامد می‌رسد نایاب از دادن خوارکی‌های خودداری کنید. فقط در صورتی باید از دادن آن‌ها پرهیز کنید که در خانواده شما ساقیه الژی غذایی وجود دارد. در این صورت قل از دادن این خوارکی‌ها با تیم پزشکی مشورت کنید.

خانم وارنر می‌گوید: «شواهد زیادی موجود است که برای کسانی که هیچ ساقیه الژی غذایی در خانواده ندارند، مصرف مواد خوارکی الژی زا از زمانی که کودک شروع به خودن غذای جامد می‌کند می‌تواند کمک کننده باشد.» او ادامه می‌دهد: «احتمال اینکه کودک شما بین ۶ تا ۱۲ ماهگی تا یکسالگی با خودن این مواد غذایی الژی بگیرد کمتر است. اما اگر این خوارکی‌ها را در این دوره زمان ندهید، می‌ستم اینها از دست می‌دهد.»

۹ رویداد بیسابقه در سال ۲۰۲۲

آسیب به سلولهای انسان می‌شوند.

اولین های جام جهانی

جام جهانی فیفا مردان در سال ۲۰۲۲ با چند رویداد بی‌سابقه در تاریخ ثبت شد.

اولین دوره از مسابقات اولین دوره مسابقاتی بود که در کشوری عربی و مسلمان، قطر برگزار شد.

برای نخستین بار در تاریخ جام جهانی تیم داوری یک بازی فوتبال مردان در داخل زمین همگی زن بودند. در بازی آلمان و کاستاریکا، استفانی فرایار، اولین زنی بود که یک دیسارت جام جهانی را رقابت کرد. در بازی آلمان با کاستاریکا، نوزا بک از بزرگ و کارن دیسارت از مکزیک کمک داورهای مسابقه بودند. رویداد بی‌سابقه دیگر دستیابی تیم مراکش به مرحله نیمهنهایی جام جهانی بود که بهترین نتیجه برای یک تیم آفریقایی (و عرب) بود. و از نقطه عطفهای مهم دیگر این بود که در جام جهانی ۲۰۲۲ قطر سرانجام لیونل مسی توanst پس از پنج بار تلاش عنوان قهرمانی جام جهانی را کسب کند.

ادامه مطلب در صفحه بعدی

در سال ۲۰۲۲ رویدادهای بی‌سابقه متعددی اتفاق افتاده که

همه آنها روی سیاره زمین بودند.

از میان "رکوردهای اعداد" تا سفر در زمان، در اینجا به چند مورد از رویدادهای جشنواره سال ۲۰۲۲ می‌پردازیم.

تغییر مسیر یک سیارک

سازمان فضایی ناسا ۲۸ دسامبر توanst با ایجاد برخورد عمدی یک فضاییما با یک سیارک با موفقیت مسیر آن را تغییر دهد. هدف این ماموریت ازمودن امکان دفاع از زمین در برابر اجرامی است که ممکن است آن را تهدید کنند. آنها به این هدف دست یافته‌اند.

یافتن میکروبلاستیک در خون انسان

در نتیجه پژوهشی که ماه مارس گذشته در مجله محیط‌زیست جهان منتشر شد در بیش از ۸۰٪ نمونه‌های خون افراد میکروبلاستیک یافته شده است. میکروبلاستیکها قطبان ریزی از پلاستیک هستند که کمتر از ۵ میلی‌متر طول دارند. این ذرات از قطبان بزرگ پلاستیک در خاک یا آب دریاهای یا محیط‌زیست آلوده بوجود می‌آیند.

انر میکروبلاستیک‌ها در بدن ما هنوز ناشناخته است اما پژوهشگران می‌گویند به نتایجی دست یافته‌اند که میکروبلاستیک‌ها باعث

اثر تاریخی بر المپیک و جنسیت

تیم‌وتی لدوک، اسکیت‌باز مشهور آمریکایی اولین فرد با هویت جنسی غیربرانیری یا غیردوگانه بود که در مسابقات المپیک زمستانی ماه فوریه در پکن شرکت کرد.

لدوک موفق به کسب مدال نشد و در مسابقات دونفره در کنار اشلی کین به مقام هفتم رسید اما اثر ماندگاری بر سراسر جهان گذاشت.

سفر در زمان به موهبت تلسکوپ جیمز وب در سال ۲۰۲۲ تلسکوپ جیمز وب سرخ‌خط خبرها را ز آن خود کرد. از شروع کار خود در ماه ژوئیه تصاویر شکفت‌آوری از کره‌ان ارسال کرده است.

یکی از این تصاویر عمق‌ترین عکس از کره‌ان بوده است که کره‌ان JADES-GS-Z۱۳۰ را نشان می‌دهد. کهکشانی با قدمت بیش از ۱۳ میلیارد سال که قدمت آن به "روزهای آغازین" پس از انفجار بزرگ یا بیگ‌بنگ می‌رسد.

آنچه در تصویر به صورت لکه‌ای کهربانی دیده می‌شود "ورترین کهکشان" است که تا امروز تائید شده است.

اولین نخست‌وزیر رنگین پوست بریتانیا

ادامه مطلب ...

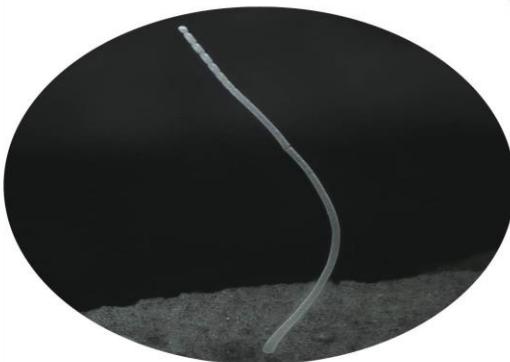
هشت میلیاردی شدن ...

بریتانیا در زمینه نخست‌وزیر در سال ۲۰۲۲ رکوردار بود، لیز تراس، با ۴۵ روز کوتاه‌ترین دوره نخست‌وزیری در بریتانیا را رقم زد. نقطه عطف بعدی و بهتر را جاشین او رقم زد؛ ریشی سوناک اولین رنگین پوستی بود که در ۲۵ اکتبر به مقام نخست‌وزیری بریتانیا رسید.

مشاهده باکتری بدون میکروسکوپ

دانشمندان در ماه ژوئن از کشف بزرگ‌ترین باکتری جهان خبر دادند. برای دیدن تیمارگاریتا مگنیفیکا نیازی به میکروسکوپ ندارید. این موجود زنده که به تازگی کشف شده است به اندازه مژه چشم انسان است. حدود ۱ سانتی‌متر طول دارد و برابر ۵۰ برابر بزرگ‌تر از بزرگ‌ترین باکتری‌های شناخته شده است و اولین باکتری که با چشم غیرمسلح می‌توان آن را دید.

۱۵ نوامبر ۲۰۲۲، تاریخی است که به گزارش سازمان ملل برای اولین بار جمعیت جهان از مرز شصت میلیارد نفر گذشت.

به گفته سازمان ملل: "این رشد بی‌سابقه به دلیل افزایش تدریجی طول عمر انسان‌ها بر اثر پیشرفت‌هایی در عرصه سلامت عمومی، تغذیه، بهداشت فردی و پزشکی است. همچنین به دلیل میزان زادآوری بالا و مدام در برخی از کشورهای جهان است".

هرچند سازمان ملل اعلام کرده است که فقط ۱۲ سال طول کشیده است که جمعیت جهان از هفت میلیارد به شصت میلیارد برسد اما حدود ۱۵ سال طول خواهد کشید که دوباره یک میلیارد به جمعیت جهان اضافه شود. جون میزان زادوولد در جهان کنترل شده است.

واکسن مالاریا که جهان را تغییر خواهد داد

در ماه سپتامبر پژوهشگران دانشگاه آکسفورد اعلام کردند که واکسنی برای مالاریا تولید کرده‌اند که می‌تواند جهان را دگرگون کند. این واکسن که انتظار می‌رود سال آینده عرضه شود در آزمایشات انجام شده تا ۸۰٪ در برابر این بیماری مرگبار مؤثر است. این بیماری سالانه هزار نفر را می‌کشد. دانشمندان اعلام کرده‌اند که این واکسن از ارزان خواهد بود.

مالاریا یکی از دلایل اصلی مرگ‌ومیر کودکان در جهان است و تولید واکسن در برابر آن کار دشواری است چون انگلی که باعث بروز این بیماری می‌شود پیچیده و دشواری‌باب است. این انگل به طور مدام در بدن حرکت می‌کند و تغییر شکل می‌دهد که این‌سازی در برابر آن را دشوار می‌کند.

**کارگاه آموزشی:
نقش کمکهای خارجی
در اکتشاف اقتصادی
افغانستان**

شهروندان هرات: با درمان معتادین یکی از مشکلات اجتماعی حل می‌گردد

TAKHASOS

monthly 174-175

تاکید رئیس اطلاعات و فرهنگ هرات،
بر تشریک مساعی رسانه ها و امارت اسلامی

ایجاد انگیزه برای مالکین
کسب و کارهای کوچک

سازمان
محترم
مخصوص
جمهوری اسلامی افغانستان